

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

**DRAMATİZASYON YÖNTEMİNİN
YABANCI DİL ÖĞRETİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ**
(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan: **Münevver GÜLLÜ**

İSTANBUL, 2009

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ BİLİM DALI

**DRAMATİZASYON YÖNTEMİNİN
YABANCI DİL ÖĞRETİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ**
(Yüksek Lisans Tezi)

Tezi Hazırlayan:
Münevver GÜLLÜ
Öğrenci No:
050712226

Danışman:
Prof. Dr. Didem USLU

İSTANBUL, 2009

YEMİN METNİ

Sunduğum Yüksek Lisans Tezimi, Akademik Etik ilkelerine bağlı kalarak, hiç kimseden akademik ilkelere aykırı bir yardım almaksızın bizzat kendimin hazırladığına and içerim.

İmza
Münevver GÜLLÜ

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	v
TABLolar LİSTESİ	xiii
KISALTMALAR	ix
GİRİŞ	

BÖLÜM I

1.1. DİL KAVRAMI ve YABANCI DİL ÖĞRENMENİN ÖNEMİ.....	2
1.2. DRAMATİZASYON.....	4
1.2.1. Drama nedir?.....	4
1.2.2. Eğitim Öğretim Metodu Olarak Drama.....	4
1.2.2.1. Tarihi Gelişim Süreci.....	6
1.2.3. Dramanın Yabancı Dil Öğretiminde Uygulanma Süreci.....	8
1.2.3.1. Dramanın Kullanım Amacı Ve Önemi.....	10
1.2.2.2. Drama Etkinliklerinin Planlanması.....	12
1.2.2.3. Drama Etkinliklerinin Uygulanışı	12
1.2.2.4. Drama Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	16
1.2.2.5. Uygulama Esnasında Öğretmenin Karşılaşacağı Sorunlar.....	17
1.2.4. Drama Sürecindeki Öğeler.....	20
1.2.4.1. Çalışma Mekânı (Çevre ve Materyaller).....	20
1.2.4.2. Oyun Grubu (Katılımcılar).....	21
1.2.4.3. Çalışmanın Kendisi (Uygulama).....	23
1.2.4.4. Drama Lideri (Öğretmen).....	24
1.2.5. Drama Türleri.....	26
1.2.5.1. Formal Drama.....	26
1.2.5.2. İnfomal Drama.....	28
1.2.6. Drama Öğretim Metotları.....	29
1.2.6.1. Dramatik Doğaçlama.....	29
1.2.6.2. Tartışma.....	29

1.2.6.3. Senaryo Oynama.....	30
1.2.6.4. Monolog.....	30
1.2.6.5. Kayıt ve Okuma.....	31
1.2.6.6. Senaryo ve Diyalog Yazma.....	31
1.2.7. Dil Öğretiminde Kullanılan Drama Teknikleri.....	32
1.2.7.1. Gözlem.....	32
1.2.7.2. Yorum.....	33
1.2.7.3. İletişim.....	34
1.2.8. Dramatizasyonda Kullanılabilecek Oyun Etkinlikleri.....	35
1.2.8.1 Tanışma ve Isınma.....	35
1.2.8.2. Yaratıcılık.....	38
1.2.8.3. Kelime Oyunu.....	39
1.2.8.4. Problem Çözme.....	40
1.3.1. SONUÇ	

EKLER

EK-1. YAPILAN ARAŞTIRMA VE SONUÇLARI	42
EK-2. KONTROL GRUBU İÇİN DERS PLANI	51
EK-3. DENEY GRUBU İÇİN DERS PLANI	55
EK-4. ÖĞRETİLEN ŞARKILAR	59
EK-5. ÖN TEST	60
EK-6. SON TEST	64
EK-7. ÖN TEST CEVAP ANAHTARI	66
EK-8. SON TEST CEVAP ANAHTARI	69
EK-9. KAYNAKÇA	72
EK-10. ÖZGEÇMİŞ	75

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa</u>
1- Konuş-Dinle Kartı	15
2- Çift Diyaloglu Konuş-Dinle Kartı	15
3- Drama Becerileri Ve Davranışları Kontrol Listesi	16

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

a.g.k.: adı geçen kitap

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

n: Öğrenci sayısı

s: sayfa

S: sayı

s: standart sapma

sd: serbestlik derecesi

t testi: anlamlık farkı

x: aritmetik ortalama

DRAMATİZASYON YÖNTEMİNİN YABANCI DİL ÖĞRETİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Tezi Hazırlayan: Münevver GÜLLÜ

ÖZET

Bu çalışmada, ülkemizde yıllardır var olan yabancı dil öğretiminde alınan başarısız sonuçların dramatizasyon yöntemi ile büyük oranda çözümlenebileceği, drama kullanımı ile kalıcı bir öğrenmenin gerçekleşeceği iddia edilmektedir. Çalışmada dramatizasyon yönteminin yabancı dil öğretiminde uygulanışı örnek etkinliklerle açıklanmaktadır. Ayrıca öğretmenin uygulama öncesinde, esnasında ve sonrasında yapması gerekenlerle karşılaşabileceği sorunlar ve çözüm yolları da anlatılmaktadır.

Çalışmayı desteklemek amacıyla bir araştırma yapılmıştır. İlköğretim 1. kademe 5.sınıf İngilizce derslerinde dramatizasyon tekniği ağırlıklı yöntemin, geleneksel anlatım yöntemine kıyasla erişiyeye etkisi incelenerek bu etkinin değerlendirilmesi için yarı-deneysel yöneme başvurularak kontrol gruplu ön test ve son test deneme modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2007–2008 Eğitim-Öğretim yılı İstanbul Sarıyer Alpaslan İlköğretim Okulu'nda 5.sınıfta okuyan 30 erkek ve 30 kızdan oluşan 60 kişilik bir grup oluşturmaktadır. Sağlık problemleri konusu kontrol grubuna geleneksel yöntemle, deney grubuna ise dramatizasyon ağırlıklı yöntem kullanılarak işlenmiştir. Uygulanan ön test ve son teste ait sonuçlar SPSS programı ile analiz edilmiştir.

Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre, dramatizasyon tekniği ağırlıklı yöntemin uygulandığı grup, geleneksel yöntemin uygulandığı gruba göre daha başarılı sonuçlar elde etmiştir. Elde edilen veriler, cinsiyet açısından değerlendirildiğinde ise cinsiyetin erişiyeye bir etkisinin olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu bulgular ışığında, öğrencilerin dramatizasyon tekniği ağırlıklı yöntem ile İngilizceyi daha etkili öğrendikleri öne sürülebilir. Dolayısıyla, dramatizasyon ağırlıklı yöntemin ders kitabı yazarları, eğitim programcıları ve özellikle İngilizce öğretmenleri tarafından 1. kademedede daha sık kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil, Yabancı Dil Öğretimi, Dramatizasyon Tekniği, Yabancı Dil Öğretiminde Dramatizasyon.

THE EFFECTS OF DRAMATIZATION IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Presented by: Münevver GÜLLÜ

ABSTRACT

The present study claims that the unsuccessful results of foreign language teaching in our country can be solved by applying dramatization and the real language learning will occur thanks to this technique. The application of dramatization in foreign language teaching is explained with sample exercises. Furthermore, the things the teacher has to do before, during and after application, the probable problems and their solutions are described.

To support the study a research was carried out. The research investigates the effect of dramatization technique compared to that of the traditional method on the achievement in teaching English at elementary school, fifth grade level and quasi-experimental method was used and pretest and posttest results were compared. The research was carried out in İstanbul Sarıyer Alpaslan Elementary School during the spring semester in 2008. Among the fifth grade students, 30 female and 30 male were distributed to the control or the experimental group. Then the unit of health problems was covered in experimental group using the dramatization technique, on the other side the traditional method was applied in teaching the control group. The results of pretest and posttest were analysed and interpreted via SPSS.

The results of the study indicates that the mean score of the students in the experimental group, on which the dramatization technique was applied, was higher than that of the students in the control group. However, according to the scores there is no correlation between sex and the achievement level. These findings assert that using the dramatization technique in teaching English at elementary school level yields a more effective learning compared to the traditional method, addressing the course book authors, curriculum developers and especially the teachers of English.

Key Words: Foreign Language, Teaching a Foreign Language, The Technique of Dramatization, Dramatization Technique in Foreign Language Teaching.

ÖNSÖZ

Son yıllarda gerçekleşen bilimsel ve teknolojik gelişmeler, ülkeler arası süregelen kültürel, politik, siyasi ve ticari ilişkiler, giderek yaygınlaşan kitle iletişim araçları uluslar arası ilişkileri giderek yoğunlaştırmakta ve iletişim içinde olunan ülkelerin dillerini öğrenmeyi bir gereksinim haline getirmektedir.

Tüm bu gelişmeler doğrultusunda Türk Eğitim Sistemi'nde yabancı dil öğretimine yönelik farklı uygulamalar yapılarak her gencin en az bir yabancı dil öğrenmesi hedeflenmiştir.

Yabancı dil öğretimi ilköğretim 4. sınıftan başlayıp üniversiteye kadar tüm eğitim kurumlarında devam ettiği halde, sonuçların pek de yeterli olmadığı, üniversite mezunu bireylerin dahi yabancı dili yeterli düzeyde öğrenemediği, öğrenim sürecinde verilen emek ve ayrılan zamanın boşa harcandığı görüşü yaygınlaşmaktadır. İşte bu noktada “Yabancı dil nasıl etkili öğretilir?” sorusu ön plana çıkmaktadır. Bu çalışma yabancı dil öğretiminde “dramatizasyon” yönteminin etkisini araştırmak, gelişmiş ülkelerin eğitim sisteminde ağırlıklı kullanılmakta olan dramtizasyon yöntemini yabancı dil öğretiminde ne kadar etkili ve olumlu sonuçlar sağladığını somut örneklerle açıklamak amacıyla yapılmış ve konuya dair yapılan araştırmanın bulguları ve sonuçları Ek-1’de sunulmuştur.

Bu tezin yazım aşamasında çok büyük yardımı olan eşim Cengiz Uysal’a ve yüksek lisans öğrenimim boyunca desteğini esirgemeyen annem ve babama, özellikle bu süreçte anlayışını ve yardımını esirgemeyen Tez Danışmanın Didem Uslu’ya saygı ve sevgilerimi sunmayı bir borç bilirim.

GİRİŞ

Sosyal bir varlık olan insanoğlu, var olduğu günden bu yana etrafındaki varlıklarla sürekli etkileşim içerisinde. Bilim dünyası ve teknolojiadaki devamlı değişim, kitle iletişim araçlarının kullanımındaki hızlı artış, küreselleşme, uluslar arası ticari ilişkilerin artması ve bunun sonucunda ortaya çıkan kültürler arası etkileşim, turizm faaliyetlerindeki artış gibi birçok neden günümüz koşullarında en az bir yabancı dil öğrenmeyi zorunlu kılmaktadır.

İçinde bulunduğumuz çağa ve değişime ayak uydurmak amacıyla Türk Eğitim Sistemi'nde bazı düzenlemeler yapılmış, yabancı dil öğretiminin 4. sınıftan başlayarak tüm öğretim kademelerinde zorunlu ders olarak okutulması uygulamasına geçilmiştir. Yabancı dilde eğitim veren okulların sayılarını arttırma çalışmalarına ağırlık verilerek hedef dillerin daha iyi öğretilmesi amaçlanmıştır. Fakat tüm bu düzenlemelere rağmen yabancı dil öğretiminde istenilen başarıya ulaşılamamış, öğrendiği dilde kendini yazılı ya da sözlü olarak rahatlıkla ifade eden bireyler yetiştirilememiştir. Materyal eksikliği, görsel ve işitsel malzemelerin yetersizliği, okul alt yapılarının oluşturulmaması ve öğretmenlerin eğitim teknolojisi kullanımındaki yetersizlikleri gibi faktörlerin bu duruma sebep olduğu düşünülebilir. Oysa öğretmenlerin öğretim yöntem ve teknikleri konusunda kendilerini yeterince yenilememeleri, uygun olmayan dil öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılması yabancı dil öğretiminde başarısızlığa yol açan en önemli etkidir. Yabancı dil öğretmenleri tarafından önemi pek kavranamayan dramatizasyon tekniği ile öğrencilere öğrendikleri bilgileri uygulama ve eğlenerek öğrenme fırsatı sunulurken edinilen bilgilerin kalıcı olması sağlanmaktadır.

Bu araştırmada ülkemizdeki okullarda yabancı dil öğretiminin daha etkili ve başarılı bir şekilde yapılmasını sağlamak ve öğrencilerin hedef dili öğrenebilmesi için etkili ve verimli öğretme durumları hazırlamak amacıyla dramatizasyon yönteminin kullanımına dair bilgilere yer verilmiştir.

BÖLÜM I

Bu bölümde dil kavramının tanımı ve yabancı dil öğrenmenin önemi, dramanın tanımı, dramatisasyon tekniği, dil öğretiminde uygulanma süreci, drama sürecindeki öğeler, drama türleri, metotları ve teknikleri ile oyun etkinliklerinden bahsedilmektedir.

1.1. DİL KAVRAMI ve YABANCI DİL ÖĞRENMENİN ÖNEMİ

Dil, seslerin, kelimelerin ve cümle gruplarının anlamlı bir şekilde bir araya geldiği bir semboller bütünüdür ve bir milletin, kültürünü, inancını, tarih ve geleneklerini, söz ve yazı kullanarak ifade etmeye; insanların birbirlerine bilgi, düşünce ve eğilimlerini aktarmaya, duygularını ifade etmeye yarayan bir iletişim aracıdır. İletişim, anlatma ve anlama aracı olan dil sayesinde kültür değerlerimiz ve bilgilerimizin çoğu sözlü ya da yazılı sözcükler yoluyla kuşaktan kuşağa iletilmektedir.

İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan, milleti birleştirip koruyan tabii bir vasıta, yaşayan ve gelişen canlı bir varlık olan dil, bir milleti ayakta tutar, milletin fertlerini birbirine bağlayıp sosyal hayatı düzenler ve sosyal hayatın devamını sağlar. Ulusal birliğin en önemli öğelerinden sayılan dil, tarihi gelecek kuşaklara aktararak tarih ve millet bilincini ve ulusal kültürü oluşturduğu için dünya üzerindeki hemen her milletin kendine özgü bir dili bulunmakta fakat günümüz dünyasındaki gelişmeler anadilin yanında farklı diller öğrenmeyi de gerekli kılmaktadır.

Çağımızda etkisini her alanda hissettiren küreselleşme, bilim ve teknoloji dünyasındaki hızlı gelişmeler, giderek artan bilgi paylaşımı, kitle iletişim araçlarının yaygınlaşarak iletişim ağlarının genişlemesi, Avrupa Birliği (AB) ile yakın ilişkiler, dış turizmin önem kazanması, uluslar arası ticari ve kültürel ilişkilerin artması gibi birçok faktör bu tür ilişkiler içerisinde bulunan ülkelerin dillerini öğrenmeyi zorunlu hale getirmiştir.

Bilim ve teknolojiye gelişmeleri takip etmek, var olan akademik çalışmalarını orijinal dilde incelemek, kitle iletişim araçlarından yeterince yararlanabilmek, ülkeler arası devam eden sosyal, kültürel, siyasi ve ticari ilişkiler, turizm faaliyetlerindeki artış gibi pek

çok neden anadil ile iletişim kurmayı yetersiz kılmakta ve en az bir yabancı dil bilmeyi gerekli kılmaktadır. Tüm bu gelişmeler ülkemizi de sosyal, kültürel ve ekonomik bakımdan derinden etkilemekte ve çağın koşullarına ayak uyduracak bireyler yetiştirmeyi zorunlu hale getirmektedir. Dünyada var olan teknolojik gelişmeleri, bilim ve sanat alanındaki yenilikleri, uluslar arası ilişkileri yakından takip etmek için en az bir yabancı dil öğrenmeyi gerekli kılmaktadır.

Türk Eğitim Sistemi çağın eğitim koşulları doğrultusunda tüm bu gelişmelere ayak uydurmalı ve sadece ülke içinde başarılı bireyler yetiştirmeye değil, uluslar arası standartta bireyler yetiştirmek için gerekli önlemleri almalı, uygun yatırımlarla çağın gereklerine cevap veren düzenlemeler yapmalıdır.

Günümüz koşullarında en az bir yabancı dil bilmenin zorunluluk haline geldiği dikkate alınarak ülkemizde yabancı dil öğretimi 4.sınıftan başlayarak 10.sınıfa kadar zorunlu ders olarak müfredata alınmış, yabancı dilde öğretim yapan üniversiteler ve dil öğretimine anasınıfından başlayan özel okulların kurulmasına ağırlık verilmiştir. Yabancı dil öğretimine ağırlık veren Anadolu liselerinin sayısı ülke çapında arttırılarak öğrenilen yabancı dile hâkim, duygu ve düşüncelerini sözlü ve yazılı olarak ifade edebilen bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır.

Türk Milli Eğitim Sistemi'nde yapılan yeni düzenlemelere rağmen, Türkiye'de yabancı dil öğretiminin etkili yapılamadığı, alınan sonuçların tatmin edici olmadığı görüşü yaygınlaşmaktadır.

Pek çok ülkede, okullar ikinci hatta üçüncü yabancı dil öğretimi yaparken, ülkemiz devlet okullarında liseden mezun olan bireyler, öğrenim hayatı boyunca yaklaşık 8 – 9 yıl kesintisiz dil eğitimi aldığı halde, öğrendiği dili konuşabilecek durumda değildirler. Eğitim hayatı sonunda yabancı dil açısından yeterli seviyeye gelemeyen birey bunun sıkıntısını iş ararken yaşamakta, öğrenim hayatı boyunca ücretsiz öğrenme imkânı olduğu halde gerekli önemi vermediği yabancı dili öğrenmek için kurslara gitmekte, bu da para ve zaman kaybına neden olmaktadır.

Tüm bu olumsuz sonuçları ortadan kaldırmak ve yabancı dil öğretiminde başarıya ulaşmak amacıyla gelişmiş ve gelişmekte olan bir çok ülkede eğitim araştırmacıları etkin, kalıcı ve işlerliği olan dil öğretim yöntem ve teknikleri üzerinde araştırmalar yapmakta, bunlardan uygulanabilir olanlarına eğitim sistemleri içinde yer vermektedirler. Eğitim öğretimde önemli ilerlemeler kaydetmiş olan pek çok ülkede önemi kavranmış ve uygulanmasına ağırlık verilen yabancı dil öğretim tekniklerinden birisi de dramatizasyon tekniğidir.

1.2. DRAMATİZASYON

1.2.1. Drama nedir?

Drama kelimesi Yunanca bir köke sahip olup “dram”dan türemiştir. “‘Drama’ kelimesi, oyunlaştırma, canlandırma, her türlü taklidi temsil anlamına gelir.”¹

Bir kişinin farklı bir karaktere bürünüp gerçek olmayan bir durumu canlandırmasına drama, dramanın bir eğitim öğretim metodu olarak okullarda uygulanmasına ise “dramatizasyon” denir.

“Toplum hayatı içerisinde ortaya çıkabilecek herhangi bir durumu, öğrencilerin oyuncu olarak katıldıkları bir ortamda sahnelemek ve dersin hedef becerilerine bu sahneler yardımıyla ulaşma faaliyetlerine drama denilmektedir.”²

1.2.2. Eğitim Öğretim Metodu Olarak Drama

Drama öğrencilerin kendi hayal güçlerini, duygu ve düşüncelerini de kullanarak herhangi bir konuya uygun olarak başka bir karaktere büründükleri öğretim etkinlikleridir. Okul çağına kadar dramayı günlük yaşamlarında bir öğrenme aracı olarak zaten kullanan çocuklar için drama tipi faaliyetler ilgi çekici ve eğlendiricidir ve öğrenmeyi kolaylaştıran bir etkinlik türüdür.

Öğrenciler tarafından oyun olarak algılanan dramatizasyon etkinlikleri öğrencilere keyif vererek onların derse olan ilgilerini arttırarak daha fazla katılmalarını sağlar. Oyun ortamında bir durumu canlandırmaya, farklı karakterleri taklit etmeye alışık olan çocuklar için drama oyun özelliği taşımakta, öğrencilerin derse, öğretmene ve okula uyumunu kolaylaştırmakta, sosyalleşmelerine ve olgunlaşmalarına yardımcı olmaktadır. Öğrenciyi bir bütün olarak ele alan drama tipi etkinlikler dilsel, duygusal ve fiziksel aktivite içerir ve kişisel gelişimi sağlar.

Okullarda yapılan öğretim genellikle işbirliğinden uzak, öğrencileri bireysel çalışmaya yönelten, rekabeti ve başarıyı sahiplenmeyi tetikleyen türden etkinliklerle

¹ Altuntaş, G., The Teaching of Literatue in EFL Classes with Emphasis on Drama, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1991.

² Ergün, M.- Özdaş, A., Öğretim İlke ve Yöntemleri, İstanbul, 1997, s.84.

doludur. Oysa drama bireyin grup içinde çalışmasını sağlayan bir etkinliktir. Öğrenciler grup içinde çalışarak diğerlerini nasıl etkileyeceklerini, etkili tartışma yapmayı ve tartışmayı uygun bir şekilde yürütmeyi öğrenirler.³

Drama tipi faaliyetler, konu ne olursa olsun her öğretmenin rahatça kullanabileceği etkinlik türlerinden olup öğrencilerin günlük hayatta karşılaşılabilecekleri olayları tecrübe etmelerini sağlar. Öğrencinin enerjisini ve hayal gücünü kullanabileceği eşsiz bir öğretim aracı olan drama öğrenciler arasındaki işbirliği ve sorumluluk duygusunun gelişmesine yardımcı olup bireyin kendini değerli hissetmesini sağlarken öğretmene de drama esnasında duygu ve düşüncelerini dile getiren öğrencilerini tanıma ve anlaması bakımından yardımcı olmaktadır.

Drama kullanımı ile öğrenciler başkalarına güvenme, diğerleriyle ortak bir amaç üzerinde çalışma, başkalarının fikirlerini kabul etme ve onlara saygı gösterme, sorumluluk alma gibi pek çok kazanım elde ederler. Ayrıca fikirlerini etkili bir şekilde sunmaya ve farklı rollerin üstesinden gelmeye alışan öğrencinin hareket becerileri ve güven duygusu gelişir, dil kullanımına dair ilerleme kaydeder.⁴

Dramanın öğretmen ve öğrenciye sunduğu olanaklar şöyle özetlenebilir:

- Hayal gücünü geliştirme,
- Bağımsız düşünme,
- Grup fikirlerini geliştirme,
- İşbirliği yapma,
- Sosyal farkındalık oluşturma,
- Duyguların sağlıklı bir şekilde boşaltılması,
- Güzel konuşma alışkanlığı kazanma,
- İyi edebi eserleri tanıma ve tecrübe etme,
- Tiyatro sanatlarını tanıma,
- Eğlenme.⁵

Dramanın temelinde hayal gücü vardır. Etkinlik esnasında öğrenciler hayal güçlerini kullanarak içinde buldukları an ve mekânın ötesine giderek kendilerini başkalarının yerine koyup farklı bir durumda düşünürler. Öğrenciler gerçekte var olmayan

³ O'Neill, C.- Lambert, A., Drama Structures, Portsmouth, 1991, s.13.

⁴ O'Neill- Lambert, a.g.k., s.14.

⁵ McCaslin, N., Creative Drama in the Classroom and Beyond, ABD, 2000, s.14 – 18.

bir şeyi görmenin, koklamanın, hissetmenin, duymanın ya da tatmanın ne kadar eğlenceli olduğunu görünce hayal gücü kapasiteleri hızla gelişecektir. Bağımsız düşünme ve planlama becerisini geliştiren drama, bir grup etkinliği olduğu için herkes kendi fikrini söyleyerek gruba katkı sağlar. Fikirlerin sunulduğu, paylaşıldığı, değiştiği ya da keşfedildiği gruplarda öğrenciler birbirlerini kabul, takdir ve teşvik etmeyi öğrenirler. Grup çalışması sayesinde öğrenciler demokratik ortamda işbirliği yaparak paylaşmayı öğrenirler.

Sınıftaki her öğrencinin farklı geçmiş ve kültürden gelmiş olması sınıfta düşünce, his, davranış farklılığı ve zenginliği oluşturmaktadır. Özellikle farklı etnik, ırk ve dini gruplara mensup kişilerle aynı ortamda yaşayan öğrencilere yardımcı olmak, birbirlerini tanıyıp anlamalarını sağlamak amacıyla kullanılacak en iyi metot dramadır. Öğrenciyi bilişsel ve duygusal olarak içine alan drama, öğrencilerin hayat tecrübelerini paylaşmalarını ve yeni bilgiler edinmelerini sağlar. Çeşitli durumlarda farklı karakterlere bürünen öğrenciler nerede, nasıl davranılıp nasıl konuşulacağına dair tecrübe edinme ve kendilerini başkalarının yerine koyup onları anlama fırsatı yakalar. Konuşma alışkanlıklarını geliştirmek amacıyla da kullanılabilen drama etkinlikleri öğrencilerde ses, tempo, vurgu, diksiyon ve kelime hazinesi gelişimini sağlar.

Öğrencilerin duygusal gelişimine büyük katkı sağlayan drama etkinlikleri ile öğrenciler her insanın yeri geldiğinde sinirlenme, korkma, endişelenme, kıskanma gibi negatif duygulara sahip olabileceğini fakat güçlü duyguların uygun ve kontrol edilebilir bir şekilde boşaltılması gerektiğini tecrübe ederek öğrenecektir.

1.2.2.1. Tarihi Gelişim Süreci

“Drama, yeni bir eğitim öğretim metodu gibi görülse de, kökleri geçmişe dayanan bir metottur. Antik Yunan devrinde eğitim yaşantıya dönüktür ve çeşitli hareketlerden oluşan oyunları kapsamaktadır. Helenizm devrinde ise oyunların formlaştırılarak sahnelenmesine başlanmış ve tiyatro yüksek öğretim kurumlarından biri haline gelmiştir. Roma döneminde ise ilk çocukluk devresinden başlamaktadır. Bu dönemde eğitim denildiğinde ilk akla gelen oyunla eğitimidir. Rönesans döneminde Avrupa’da eğitimle ilgilenen düşünürler, fikirlerinde ve okullarda yaptıkları uygulamalarında oyuna ve oyunla eğitime ağırlık vermişlerdir. Nitekim Avrupa Hümanizminin en yüksek noktasını teşkil eden Erasmus, eğitimle ilgili fikirlerini üç temele dayandırmıştır. Bunlardan biri: “Öğretim

işi, çocuklar için zevkli bir şekilde sokulmalıdır. Bu nedenle eğitim, oyun ile birleştirilmelidir.” ilkesidir.”⁶

“Batıda eğitim alanında yapılan bu çalışmalar sonrasında 17. yüzyıla Yöntem Çağı denmiş ve öğretim ilkeleri bu çağda ortaya konmuştur. Bu ilkelere birisi de eğitim ve öğretimin oyuna dayandırılmasıdır. Eğitimde drama, Fransa’da başlamış ve J.J. Rousseau da bu akımın öncüsü sayılırken John Locke oyun ilkesine bir düzen verip öğretimin yaşantıya dönük olması gerektiğini ısrarla belirtmiştir”⁷

“Sınıfta drama, ilk defa 1911 yılında Avrupa’da bir köy okulunda Harriet Finlay-Johnson tarafından uygulanmıştır. 1954’te Peter Slate, bu oyunu geliştirmiş ve doğaçlama ile birleştirmiştir.”⁸

“Drama çalışmalarında Batı bir adım önde gitmektedir. Almanya’da dramatisasyon, ilk önce yatılı okullarda uygulanmış ve o günden sonra dramatik gösteriler bir ders ve hatta öğretim aracı olarak sürekli kullanılmıştır. Amerika’da yaparak yaşayarak ve tam öğrenmenin sağlandığı Winnetka adlı sistemi tatbik eden okullarda dramatisasyon çalışmalarına ağırlık verilmiş ve öğrencilerin yeteneklerinin ortaya çıkmasına fırsat tanınmıştır. Rusya’da ise 1918 yılından sonra drama çalışmaları yapılarak dramatik sanatlara dayanan bir gelişme programı hazırlanmıştır. İngiltere’de de 1960’lardan itibaren uygulanmaya başlanan drama Rosemary Birbeck adındaki bir öğretmenin Eğitimde Drama kampanyası başlatması ile meydana gelmiştir.”⁹

“Ülkemizde ise öğretmen merkezli eğitimin terk edilip yerine öğrenci merkezli eğitim geçmesi fikrinin temelleri Cumhuriyet sonrasında atılmış, tiyatro okulları dışında drama 1943 yılında İlköğretim müfettişlerinden Selahattin Çoruh’un hazırladığı “Okullarda Dramatisasyon” yazısı ile gündeme gelmiştir.”¹⁰

“1951 yılında Milli Eğitim bakanlığı, okul programlarında dramatisasyona yer vermiştir. 1966 yılında ilköğretim genel müdürlüğüne yayınlanan bir kitapta dramatisasyon önemli derecede yer almıştır.”¹¹

“1970 yılında yaratıcı drama çalışmalarını ilk başlatan Devlet Tiyatrosu Sanatçısı Tamer Levent’tir. Daha sonra 1982’de Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi’nde Prof. Dr. İnci San’la birlikte eğitsel amaçlı çalışmalar başlamıştır.”¹²

⁶ Aytaç, K., Avrupa Eğitim Tarihi, İstanbul, 1992, s.52-65, 105-113.

⁷ Özyurt, S., Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Adapazarı, 1999, s.142-143.

⁸ Altay, B., Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Dramanın Kullanımı, Ankara, 1997, s.45.

⁹ Aynal, S., Dramatisasyon Yönteminin Yabancı Dil Öğretimi Üzerindeki Etkisi, Afyon, 1999.

¹⁰ Altay, a.g.k., s.45.

¹¹ Uşaklı, a.g.k., s.13.

¹² Altay, a.g.k., s.33.

“1940’lı yıllardan itibaren uygulanmaya başlayan drama ne yazık ki okullarda fazlaca uygulama alanı bulamamış, ülkemizde bugün, anaokullarında büyük ölçüde, ilköğretim okullarında ise bir ölçüde uygulanan dramatisasyon daha sonraki öğretim kademelerinde hemen hemen hiç yer almamaktadır.”¹³

1.2.3. Dramanın Yabancı Dil Öğretiminde Uygulanma Süreci

Yabancı dil öğretiminde dil ile kültür arasındaki bağın önemi yabancı dil öğretmenlerince yeterince kavranamadığı için öğretmen yabancı dili kelime ve dilbilgisi kurallarından ibaret görüp bu yönde öğretim etkinlikleri uygulanmaktadır. Oysa dili kültürden bağımsız düşünmek imkânsızdır. Drama tipi etkinlikler sosyo-kültürel çevreye dair unsurları, günlük hayatta yaşanan diyalogları ve farklı konuşma türlerini içerdiği için yabancı dil dersleri için etkili bir öğretim aracı olabilir. Drama faaliyetlerinde öğrenciler dili, kullanarak öğrendikleri için o dilin kültürünü tanıma ve farklı taraflarını öğrenme fırsatı yakalarlar.

Drama sayesinde birey kendisini keşfeder, kendine yönelik farkındalığı artar, özgüveni ve kendini daha iyi ifade etme becerisi gelişir, olaylara eleştirel gözle bakmaya başlar ve diğer insanlarla etkileşim kurar, işbirliği yapıp paylaşımında bulunur, sorumluluk duygusu gelişir, empati becerisi edinirken toplumsal duyarlılığı artar, hayal gücü gelişir ve deşarj olur.¹⁴

Öğrencilerin kelime hazinelerini geliştirmede, kelimelerin anlamlarını kavramada çekingen, korkak, toplum karşısına çıkamayan öğrencilere kendine güven duygusunu kazandırmada, öğrencileri gerçek dünyaya hazırlamada kullanılacak en etkin öğretim tekniklerinden biridir. Çocukların doğal öğrenme aracı olan drama hem uygulaması kolay hem de öğretici bir etkinliktir, öğrencilerin eğlenerek öğrenmesini sağlar. Öğrencilerin hareket ihtiyacını karşılayarak bedensel ve ruhsal gelişimlerine faydalıdır.

Dil öğretiminde eşsiz bir öğretim aracı olan drama sayesinde öğrenciler gerçek bir durumu yaşama olanağı bulur, kendilerini ifade etme becerilerini geliştirir ve öğrendiği yabancı dili kullanma, pratik yapmanın yanı sıra kendilerinin konuşma ve telaffuz hatalarını görerek bunları düzeltme fırsatı bulmuş olurlar. Drama öğrencilere dili anlamlı bir şekilde kullanma olanağı sunduğu için özellikle yabancı dil öğretmenleri tarafından sıkça başvurulması gereken bir tekniktir.

¹³ Kavcar, C., Türkçe Öğretiminde Dramatisasyon Yöntemi, Ankara, 1988, s.85.

¹⁴ Güner, H.Ç., İlköğretimde Yaratıcı Drama, İstanbul, 2005, s.23.

Öğrenciler drama etkinliklerinde bol bol dil kullanma fırsatı bulduğu için öğrencilerin anlatma, tanıma, açıklama, sebep sunma, inandırma, ikna eme, planlama, tahmin etme ve karar verme gibi sözel becerileri gelişir.¹⁵

Drama faaliyetlerinin öğretim esnasında kullanılmasıyla öğrenciler öğrendikleri bilgileri gerçek hayata yakın durumlarda kullanma fırsatı yakalar, tecrübe edinir, konuşma akıcılığı kazanarak iletişim becerilerini geliştirir, öğrenciler kendilerinden bir şeyler kattıkları ve kendilerinin de bir şeyler ortaya koyabileceklerini gördükleri için kendilerine olan güven duyguları artar.

Ders kitabında yer alan etkinliklerden sıkılan öğretmen ve öğrencilere ara verme imkânı sunan drama, gerçek dünyayı sınıfa taşıyarak öğrencilerin sosyal etkileşimde bulunup kültürel farkındalıklarının artmasını sağlar.

Son yıllarda yapılan çalışmalar dil öğretiminin merkezinde dilin kendisi değil, öğrencinin olması gerektiğini vurgulayarak derslerin öğrencilerin akıl ve bilinç yönünün yanı sıra yaratıcı ve sezgisel tarafını da geliştirir şekilde planlanması gerektiğini savunmaktadır. Oyunlar, pantomim, mimik ve canlandırma gibi drama tipi etkinlikler öğrencinin sadece düşünen yanını değil, öğrenciyi bir bütün olarak ele almakta ve kişinin kendisini öğretime katmaktadır.

Dramatizasyon öğrenciler tarafından oyun olarak algılandığı için dersi sıkıcı havadan sıyrarak öğrencilerin derse olan ilgileri ve konsantrasyonlarının artmasını ve öğrenmenin daha kalıcı olarak gerçekleşmesini sağlamaktadır. Drama tipi faaliyetler kendine güveni olmayan, derse ilgisini yitirmiş öğrencilerin derse aktif katılımını sağlamakta, öğrencilere başkalarının önünde akıcı, serbest ve güzel konuşma alışkanlığı kazandırarak toplumsal ilişkilerin gelişmesine neden olmaktadır. Öğrenciler etkinlik esnasında farklı rollerde farklı durumları canlandırdıkları için olaylara farklı açılardan, başkalarının gözüyle bakma dolayısıyla de ortaya çıkan durumu değişik açılardan görebilme alışkanlığı geliştirirler. Ayrıca drama tipi faaliyetler öğrencilere öğrendikleri bilgileri uygulamaları için kaçınılmaz bir fırsat sunar.

Yabancı dil öğretmenleri sözel olarak yetersiz gördüğü öğrencilerin ses kullanımı ve diksiyon gelişimini boş verip nasıl konuşulacağından ziyade ne konuşulacağına odaklanmaktadır. Oysa öğrencilere özgüven kazandığı andan itibaren güzel konuşma alışkanlığı kazandırılmaya başlanmalıdır. Amaç öğrencinin doğru cümlelerle kendini ifade edebilmesinin yanı sıra öğrencinin açık, anlaşılır konuşması ve kelime hazinesinin

¹⁵ O'neill - Lambert, a.g.k., s.19.

genişletilmesi olmalıdır. Drama, sözel iletişim pratiği yapmak için fırsat sunarken ses tonuyla oynama ve konuşma melodisini farklılaştırma gibi beceriler edinmelerini sağlar.

Drama çalışmaları etkinlik türüne göre farklı şekillerde uygulanabilir. Kimi etkinlikler tamamen öğretmen tarafından yönlendirilirken, kimi de öğretmen rehberliğini en az içeren, yaratıcılığa bağlı etkinliklerdir. Genellikle sözel yönden pek bilgili olmayan küçük yaştaki öğrenciler kendilerini hareketlerle ve pantomimle ifade etmeyi tercih ederken büyük yaştaki öğrenciler sözel yönden daha ileri düzeyde bilgi sahibi olduğu ve genellikle derslerde fiziksel katılım şansı pek fazla bulamadığı için kendilerini sözel etkinliklerde daha rahat hissederler. Kimi etkinlikler bireysel ya da grupça yapılırken bazıları da hep birlikte ya da paylaşarak uygulanır. Hep beraber yapılan etkinliklerde tüm öğrenciler aynı anda aktif olduğu ve herkes kendi görevine odaklandığı için öğrenciler arkadaşları tarafından eleştirilmeyeceğini bilip rahatça hareket ederler. Etkinliklerin konusu gülünç ya da dramatik olabilir. Herkesi rahatlatan gülünç materyaller öğrencinin eğlenerek öğrenmesini sağlarken dramatik gerilim veya çatışma unsurlarını içeren etkinlikler öğrencilere hayatın şaka olmadığını ve bazen kötü olaylarla da karşılaşabileceğimizi öğretir. Öğretmen, grup ihtiyaçları, sahip olunan zaman ve konuya göre etkinliklerde değişiklikler yapabilmeli ve çalışmaları en uygun şekilde uygulayabilmelidir.¹⁶

1.2.3.1 Dramanın Kullanım Amacı Ve Önemi

Yabancı dil öğretimi boyunca öğrenciler yüzlerce kelime ezberleyip kurallar öğrenir, gramer analizi hatta çeviriler yapar, gazete okuyup yazarların nelerden bahsettiğini anlar; fakat yabancı dil kullanarak bir sandviç siparişi vermekte zorlanır.¹⁷

Bu durumda öğrencilerin bildiği kelime ve kurallar sözel iletişim kurmada yetersiz kalmaktadır. Tüm bu değerlerin öğrenme sürecine katılmasında dramatizasyon önemli yer tutmaktadır. Drama tipi etkinlikler sayesinde öğrenci hedef dili doğal iletişim ortamında kullanacak ve edindiği bilgileri uygulama yaparak kullanma fırsatı yakalayacaktır.

“Günümüzde öğrenciye sunulan bilgiler daha çok bilişsel bir özellik taşıdığı için gündelik hayata aktarılamamakta, bu da konuların soyut kalmasına neden olmaktadır. Böylece çocuğun duyuşsal alanı ile bilişsel alanı ister istemez birbirinden ayrılmakta,

¹⁶ Heinig, R.B, Creative Drama For The Classroom Teacher, ABD, 1993, s.29 – 31.

¹⁷ Byram, M.- Flaming, M., Language Learning In Intercultural Perspective, Cambridge, 2002, s.178.

öğrenme yaşantısal olmaktan çıkıp salt bilişsel yoldan gerçekleşmektedir. Bu durum çocuğun bilgilerini öznelleştirip yararlı ve işlevsel kılmasına çok az imkân tanımaktadır.”¹⁸

Bireyin dilsel gelişiminin yanında bilişsel, sosyal ve duygusal yönden de gelişmesini sağlayan drama etkinlikleri öğretmen tarafından rahatlıkla kullanılabilen, öğretmene ekonomik bir yük getirmeyen ve her dil ve yaş seviyesine uygulanabilen etkinliklerdir. Söz konusu öğrenme yaparak yaşayarak gerçekleştiği için edinilen bilgiler uzun süre unutulmamaktadır.

Drama etkinlikleri öğrencilerin hayal güçlerini kullanabileceği, ilgilerini çekecek ve yeni şeyler keşfetmesini sağlayacak türden olmalıdır. Öğrencilere birbirlerinin performanslarını izlemeleri için fırsat verilerek gözlemlerine dair yorum ve değerlendirme yapmaları istenmelidir. Bu sayede öğrencilerin tartışma becerileri gelişir, farkındalıkları artar, hareketleri sadeleşir ve tecrübe edinmeleri sağlanır. Ayrıca öğrencilerde kendi disiplinlerini sağlama ve kontrol etme becerileri gelişir.¹⁹

Drama tekniğinin yararları şöyle özetlenebilir:

- Öğrencilerin anlama yeteneklerini ve yaratıcılıklarını geliştirir.
- Öğrencilerin kendilerini ifade etmelerini sağlar ve özgüvenlerini artırır.
- Bireyin gerçek hayatta ihtiyaç duyduğu güven duygusunu sınıfta kazandırır.
- Öğrencilerin farkındalıklarını arttırarak bireysel potansiyellerinin farkına varmalarını sağlar.
- Dilin uygulamasını yapma olanağı sunarak öğrencilere akıcı konuşma alışkanlığı kazandırır, iletişim becerilerini geliştirir.
- Bireyi bir bütün olarak ele alır ve bireyin sosyal, zihinsel, duygusal ve dilsel gelişimine katkı sağlar.
- Gerçek bir iletişim ortamı yaratarak öğrencilere gerçek hayatta herhangi bir durumla karşılaşmadan önce deneyim edinme fırsatı sunar, gerçek hayatla sınıf ortamı arasında köprü kurar.
- Öğrencilerin derse olan ilgi ve motivasyonlarını artırır.
- Öğrencilere öğrendiklerini tecrübe etme fırsatı verirken öğretmenlere de öğrencilerinin performanslarını görme olanağı sunar.

¹⁸ Günden, S., Genel Öğretim Bilgisi, Ankara, 1977, s.66.

¹⁹ Blackie, P.- Bullough, B.- Nash, D., Drama, New York, 1972, S.26-27.

“Dramatizasyon yöntemi uygulandığında öğrencinin dil gelişiminin hızla arttığı, sosyalleştiği, birlikte çalışma, paylaşma, yardımlaşma isteğinin arttığı, kendi yeteneklerini gösterme arzusunun belirginleştiği, kendi duygu, ilgi, yetenek ve beklentilerini oyunlarında ortaya koyduğu, bedenini, duyularını ifade etmede bir araç olarak kullanmayı öğrendiği, beynini daha aktif olarak kullandığı, kendi dünyasını arkadaşlarıyla paylaştığı gözlenecektir.”²⁰

“Çocukların fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal yönden sağlıklı olmaları için faydalı olan dramanın önemi şöyle özetlenebilir:

- Çocuklara kendilerini ifade edebilmeleri için bir anlam sağlama;
- Çocukların kontrollü olarak duygusal boşalımı için uygun ortam hazırlama;
- Çocuklara olumlu tutum geliştirebilmeleri için imkân sağlama;
- Çocukların işbirliği kurma becerilerini geliştirebilmelerine imkân sağlama;
- Çocuklara başkalarını takdir etme becerisini geliştirmelerinde yardım sağlama.”²¹

1.2.2.2. Drama Etkinliklerinin Planlanması

Drama lideri olan öğretmen ders etkinliklerini planlarken bir ders için 3-4 ayrı etkinliğin planlamasını yapmalı ve dersin başında ısınma egzersizlerine yer vererek öğrencileri rahatlatıp derse hazır hale getirmelidir. Etkinlikler kolaydan zora doğru düzenlenmeli ve her etkinlik için ayrılması gereken zaman düşünülmelidir. Öğretmen çalışma gruplarının da aynı insanlar gibi kendilerine özgü bir karakteri olduğunu, her birine ayrılan zamanın eşit ve her birinden gelen tepkinin aynı olmayacağını göz önünde bulundurmalıdır. Öğrencilerden etkinliğe tepki gelmediğinde o esnada üzerinde durup çabalamak yerine diğer bir etkinliğe geçilmeli, başarısız olan etkinlik daha sonra gözden geçirilerek gerekirse düzeltmeler ve yeni eklemelerle tekrar uygulanmalıdır. Ders bitiminde drama etkinlikleri grupta sakinleştirici ve dinlendirici etki yapmalıdır.

1.2.2.3. Drama Etkinliklerinin Uygulanışı

“Dil öğretimi üç aşamadan oluşmaktadır.

- Öğretilen dildeki yeni konunun sunumu,
- Öğrencilere kontrollü bir uygulama alanı verilmesi
- Onlara öğrenilen konuyu kullanma şansı verilmesidir.

²⁰ T.C.M.E.B., Tebliğler Dergisi, S.2492, 1998, s.1080.

²¹ Uşaklı, H., Drama ve İletişim Becerileri, Ankara, 2007, s.9.

Birinci aşamada öğrencilerin dikkati öğretmende ve anlatılan konuda olmalıdır. İkinci aşamada, öğretmen öğrencilere söz hakkı vererek konunun pekişmesini sağlar. Üçüncü ve son aşamada ise öğrencilere öğrendikleri konuyu uygulama fırsatı sunulmalıdır. Zaten ilginin dağılmak üzere olduğu bu aşamada öğretmenin oynanacak oyunu ya da sunulacak drama gösterisini öğrencilere anlatarak öğrenilenlerin uygulanmasını öğrencilere bırakarak öğrencilerin dağılan ilgilileri tekrar derse yönlendirilebilir.”²²

Drama faaliyeti öncesinde motivasyonu sağlayıp öğrencinin ilgisini çekmek, drama sonrasında ise bilgilerin pekiştirilmek amacıyla soru-cevap, tartışma, oyunlaştırma gibi teknikler kullanılabilir.

“Dramanın eğitim faaliyetlerinde kullanılmasıyla;

- Öğrenci-öğretmen ilişkisi daha sıcak bir ortam gelişir,
- Öğrenciler derse katılmaya daha çok heveslenir ve bu süreçte öğrencilerin iletileri oldukça doğaldır,
- Öğrenciler kendi öğrenme süreçlerine katılırlar,
- Grup içinde olmanın güvenini yaşayan öğrenciler bireysel yeteneklerini paylaşır, zayıf öğrenciler becerilerini ortaya koyar, daha güçlü öğrenciler ise bilgilerini arkadaşlarıyla paylaşır.”²³

Drama tekniği farklı yetenek ve düzeyde öğrencilerin bulunduğu kalabalık ve karma düzeyli sınıf ortamında çok daha etkilidir. Etkinlikte her öğrenci kendi dil seviyesine uygun cümleler kurarak rol alabilir. Örneğin düşük düzeydeki bir öğrenci basit cümleler kurup vücut dili ve mimiklerini kullanarak yan rollerde oyunculuk performansını sergilerken daha ileri düzeydeki öğrenciler gelişmiş cümlelerle kendilerini ifade edebilirler.

Sıradan bir sınıf etkinliğinde öğrenci diyalogda geçen garson rolünü sadece okurken drama ile garsona uygun şekilde davranmayı, dolayısıyla yaratıcı olmayı öğrenir. Böylece öğrencinin konuşma becerisi ve özgüveni gelişir.²⁴

Eğitim ortamının zenginleşmesi farklı duyu organlarının kullanılmasıyla gerçekleşir. Drama faaliyetleri esnasında öğrenci sadece duyarak ya da görerek değil aynı

²² Rixon, S., How to Use Games in Language Teaching, London, 1981, s.200.

²³ Önder, A., Yaşayarak Öğrenme İçin Drama Kuramsal Temellerle Uygulama Teknikleri ve Örnekleri, İstanbul, 2001, s.228.

²⁴ Byram- Fleming, a.g.k., s.159.

zamanda tatma, koklama ve dokunma duyularını da kullandığı için öğrenme hem kolaylaşacak hem de edinilen bilgiler uzun süre unutulmayacaktır.

Drama etkinlikleri ile yaparak yaşayarak öğrenme gerçekleştiği için öğrenciler kendi duygu ve düşüncelerini özgürce ifade etme ve olaylara başkalarının açısından da bakma olanağı yakalarlar.

Drama sayesinde öğrenciler hem konu dışı faktörlerden soyutlanarak korunaklı bir ortamda çalışma imkânı hem de gerçeğe yakın bir durumu yaşama olanağı yakalarlar. Özellikle standart, günlük konuşma dil öğretimi için drama yabancı dil öğretmenleri için eşsiz bir öğretim aracıdır. Ayrıca başka bir insanın pozisyonunda dünyanın nasıl algılandığı gibi soyut bir problem ancak drama sayesinde çözülür. Öğrenciler edindikleri bilgileri farklı durum ve rollerde kullanırken doğal konuşma ortamında oldukları için çok daha yaratıcı ya da mantıklı olabilirler.²⁵

Drama etkinliklerinin bir öğretim aracı olarak kullanılmasıyla pek çok kazanım elde edilir. Yaratıcılığı geliştirmede önemli yeri olan drama sayesinde öğrenciler eleştirisel düşünme gücü ve grupla çalışma alışkanlığı kazanır, kendine güven duygusu ve dilsel becerileri gelişir ve sorumluluk alma alışkanlığı kazandırır.

Öğrenciler rol aldıkları drama faaliyetinde geçen diyalogları ezberledikleri, hatta karşı tarafın cümlelerini dahi dinlemeyip sıradaki cümleler üzerine odaklandıkları için kendiliğinden gelişen konuşmalarda yetersiz kalmakta ve günlük hayatta karşılaştıkları sıradan bir durumda bile duygu ve düşüncelerini ifade edememektedir. Oysa dil öğrenirken başkalarının konuşmalarını dinleyerek de bir şeyler öğrenildiği ve anlamı bilinmeyen kelimeler geçtikleri bağlam içerisinde anlamlandırıldığı için karşıdakini dinleme ve konuşmayı ona göre yönlendirme becerisi kazanmak çok önemlidir. Bunun için en ideal yöntemlerden biri konuş-dinle etkinliğidir. Bu etkinlikte öğrenciler birbirleriyle göz kontağı kuracak şekilde eşleştirilir ve öğrencilere sadece kendi söyleyecekleri cümlelerin yazılı olduğu konuş-dinle kartları verilir. Konuşmayı başlatacak olan öğrenci öncelikle dile getireceği cümleyi sessizce okur ve karşısındaki arkadaşına sözlerini hatırlayabildiği kadarıyla söyler. Ardından diğer öğrenci cümlesini okur ve aklında aldığı kadarıyla dile getirir. Bu etkinlikte öğrencinin elindeki kartta diyalog bir bütün olarak yer almadığı için öğrenci sahnenin içeriğini anlamak için arkadaşını dinlemek zorunda kalacaktır.²⁶

²⁵ Fleming, M., *Starting Drama Teaching*, London, 1994, s.44-46.

²⁶ Via, R.A., *English In Three Acts*, Hawaii, 1978, s.17-19.

Tablo 1- Konuş-Dinle Kartı

A: Yarın okul çıkışı sinemaya gidelim mi?
B: Maalesef gelemem.
A: Peki ama neden?
B: Dedemler geliyor, dışarı çıkamam.
A: O zaman planı gelecek haftaya erteleyelim.
B: İşte buna çok sevinirim.

Öğrencilerin bu etkinlikte birbirlerini dinlemeyip sadece kendi sözlerine odaklandığı tespit edilirse onlara iki ayrı diyalogun yazılı olduğu konuşma kartları hazırlanarak dinleme becerisi kazandırılır.²⁷

Tablo 2- Çift Diyaloglu Konuş-Dinle Kartı

Kart A	Kart B
1- Yarın okul çıkışı sinemaya gidelim mi?	1- Maalesef gelemem.
1- Dün seni okulda göremedim.	1- Proje ödevim için kütüphanedeydim.
2- Projenin konusu nedir?	2- Dedemler geliyor, dışarı çıkamam.
2- Peki ama neden?	2- Tek hücreli canlılar.
3- O zaman planı haftaya erteleyelim.	3- Hem de fazlasıyla.
3- Yeterli kaynağa ulaşabildin mi?	3- İşte buna çok sevinirim.

Konuş-dinle kartları, diyalogları monoton, tonlama ve vurgu olmaksızın okuyan öğrencilere tonlama yapmayı ve seslerini farklı şekillerde kullanmayı öğretmek amacıyla da kullanılabilir. Öğrencilerden kartta geçen diyalogları önce yüksek ve alçak sesle, ardından hızlı ya da yavaşça okumaları istenerek basit eklemelerle diyaloglara duygu katarak anlam kazandırabileceklerini fark etmeleri sağlanır. Ayrıca öğrencilerden kartlarını farklı karakterlere bürünerek okumaları istenerek oyunculuk becerisi kazanmalarını sağlanabilir. Örneğin aynı diyalog ilkinde birbirine âşık iki kişi tarafından canlandırılırken bir diğerinde iş sahibi ve çalışan arasında geçen konuşma olarak canlandırılabilir.²⁸

²⁷ Via, a.g.k., s.20.

²⁸ Via, a.g.k., s.23.

1.2.2.4. Drama Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Etkinlik sonrasında öğretmen, öğrencilerin performanslarına yönelik öz değerlendirme yapmalarını sağlamak için muhakkak bir değerlendirme çalışması yapmalıdır. Böylece öğrencilerin bir sonraki etkinlikte daha iyi performans sergilemelerine katkı sağlamış olur. Ayrıca öğrencilerin yıl içerisinde ne kadar ilerleme kaydettiğini değerlendirerek sonraki dersleri buna göre planlamayı alışkanlık haline getirmelidir.

Tablo 3- Drama Becerileri Ve Davranışları Kontrol Listesi

DRAMA BECERİLERİ VE DAVRANIŞLARI KONTROL LİSTESİ ²⁹				
Tarih :	Öğrenciler			
	Miguel	Lee	Gahan	Gen
Ders Konusu :				
Vücut Hareketleri ve Pantomim Becerisi				
İşbirliği ve kontrolü sağlama				
Duygusal farkındalık gösterme				
Doğru mimik ve jest kullanma				
Pantomimle fikirleri iletme				
Başkalarının sözel olmayan tepkilerini doğru anlamlandırma				
Sözel İfade				
Açık ve anlaşılır şekilde konuşma				
Ses tonunu uygun kullanma				
Diyalogu doğru şekilde sürdürme				
Konsantrasyon				
Yönergeleri takip etme, göreve odaklanma				
Rolün gereğini yerine getirme				
Hayal Gücü				
Orijinal fikirler önerme				
Anında, doğal tepki verme				
Değerlendirme ve Eleştiri Analizi				
Yapıcı katkılarda bulunma				
Oyunda beklenen gelişimi sağlama				
Sosyal Farkındalık ve İş Birliği				
Grup çalışmasına katkıda bulunma				
Saygıyla dinleme / izleme				

²⁹ Heinig, R.B., a.g.k., s.297.

Öğrenci performansını değerlendirmek için yukarıda verilen tablo kullanılabilir. Öğretmen, öğrencilerin adlarının altına ‘+’ ya da ‘-’ işaretleri koyarak ya da 1’den 4’e kadar (1: zayıf, 2: orta, 3: iyi, 4: çok iyi) derecelendirmeler yaparak öğrenci performansını değerlendirebilir. Ayrıca öğrencilere sorular sorularak öğrencilerin öz değerlendirme yapmasına yardımcı olunabilir. Öğrencilere şu sorular sorulabilir:

1. Etkinliğe katılıp katkı sağladım mı?
2. Etkinliğe yeterince odaklandım mı?
3. Sınıfta iyi bir gözlemci ve seyirci miyim?
4. Grup planlamasına katılıp katkı sağladım mı?
5. Arkadaşlarımın duygularını dikkate aldım mı?
6. Orijinal fikirler ürettim mi?³⁰

1.2.2.5. Uygulama Esnasında Öğretmenin Karşılaşacağı Sorunlar

Dil öğretiminde drama uzun süredir kullanılmakta, fakat tek taraflı olan bu kullanımda öğrenciler seyirci, öğretmen ise oyuncu konumunda yer almaktadır. Öğretmenin bir kelimenin anlamını verirken mimiklerini kullanması, diyalog okurken canlandırması ya da hikâye okurken abartılı mimikler kullanması tek taraflı drama etkinliklerindedir. Öğrencilerin aktif katıldığı drama faaliyetlerini kullanmada öğretmenlerin isteksiz olmalarının altında birden fazla neden bulunmaktadır. Etkinlik esnasında kontrolünü kaybedebileceğini ve etkinliğin kargaşaya dönüşeceğini düşünen öğretmen dramayı kullanmaktan kaçınabilir. Oysa öğretmen etkinlik öncesinde iyi bir planlama yapıp öğrencilerden beklenen davranışları açık bir şekilde ifade etmeli, açıklamaları örnekler vererek ve gerekirse anadil kullanarak yapmalıdır. Özellikle deneyimsiz ya da kendine güveni olmayan öğretmenler kontrol kaybetme riskinin daha az olduğu etkinlik türlerini seçmeye özen göstermelidir. Örneğin öğrencilerin ayağa kalkıp gezeceği bir etkinlik daha az hareket içeren bir faaliyete göre daha büyük risk taşır.

Yabancı dil öğretmenlerinin dramayı bir öğretim metodu olarak kullanmak istememe nedenleri ve çözümleri kısaca şöyle özetlenebilir.

- Öğretmen tiyatro hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını düşünebilir. Oysa yabancı dil öğretiminde kullanılan drama etkinliklerinde amaç aktör yetiştirmek değil öğrencilere öğretilen dili, o dilin kültürel unsurlarını da içinde barındıran

³⁰ Heinig, R.B., a.g.k., s.297-298.

anlamalı bir öğretim ortamı içinde kullanma fırsatı sunmak ve öğrencilere güven duygusu kazandırmaktır.

- Öğretmen öğrencilerinin oyunculuğuna dair bilgiye sahip olmadığını düşünebilir. Fakat her öğrenci endişelerden sıyrıldığı takdirde tahmin edilenden çok daha iyi performans sergileme kapasitesine aittir.
- Öğretmen gösteri salonunun olmayışını büyük bir engel olarak görebilir. Oysa hali hazırda sahip olunan sınıf, drama çalışmaları ve sunumu için zaten yeterlidir.
- Öğretmen sahne düzenlemesi için yeterli malzemeye sahip olmadığını dolayısıyla sahneyi gerektiği gibi düzenleyemeyeceğini düşünebilir. Oysa en iyi sahne düzeni seyircinin zihninde oluşacağı için sahne düzenlemesinin profesyonelce yapılmasına gerek yoktur.
- Öğretmen, öğrencilerin sunumunu izleyecek seyirci bulamamaya dair endişeler yaşayabilir. Fakat etkinlikte görev almayan öğrenciler, diğer sınıfların öğrencileri hatta görev alan öğrencilerin velileri seyirci olmayı severek kabul ederler.
- Öğretmen sergilemek için güzel etkinlikler bulamamaktan şikâyetçi olabilir, ancak öğretmen birçok yayınevi tarafından yayınlanan kaynak kitaplardan yararlanarak uygun etkinlikler bulabilir.
- Drama etkinliklerin büyük bir çoğunluğu 5–10 kişilik roller içerdiği için sınıfın büyük kısmının rolü olmayacaktır. Oysa öğretmen aynı etkinliği sergilemek üzere 3–4 farklı grup belirleyerek hem daha fazla öğrencinin aktif katılımını sağlar hem de öğrenciler arasında tatlı bir rekabet ve yarış ortamı yaratmış olur.

Drama kullanımında tecrübesi olmayan ya da kendini yetersiz gören öğretmenler drama faaliyetlerine yönelik olarak adım adım tecrübe edinebilirler. Hikâye anlatma ile başlayabilecekleri etkinliklere küçük pantomim alıştırmaları ya da öğrencilere basit roller vererek devam edebilirler. Bu etkinlikler doğaçlama, senaryo oynama, öğrencilerin kendi skeçlerini yazma ve bir oyunu canlandırmaları şeklinde devam edebilir.

Duygusal ve davranışsal sorunların çözümünde terapi etkisi yapan dramatik etkinlikler hareketli öğrencilere enerjilerini harcamaları için olanak sağlarken utangaç ve işbirliğine yatkın olmayan öğrencileri yüreklendirmek ve onların da öğretim etkinliklerine katılımını sağlamak amacıyla kullanılabilir.

Bazı öğrenciler drama etkinliklerinin dil öğretimine faydası olmadığını düşünerek bu tip etkinliklerde rol almamak için direnirler. Utangaç ve kendine güveni olmayan

öğrenciler başkalarının önünde hata yapıp küçük düşecekleri düşüncesiyle drama etkinliklerine katılmak istemezler. Öğretmen böyle bir durumda öğrencileri asla zorlamamalı, mümkünse etkinliği önce kendisi sergileyerek öğrencilere model olarak veya önceleri küçük ve kısa roller vererek onlara yapabildiklerini göstermeli daha fazlasını da başarabilecekleri konusunda cesaretlendirmelidir. Katılım için gönüllülüğün esas olduğu etkinlikler sayesinde öğrencilerin zamanla güvenleri artacak, çekingenlikleri ortadan kalkıp görev almak isteyeceklerdir. Öğretmen, etkinlik sonrası yapılan yorumların pozitif olmasına özen göstermelidir. Aksi takdirde etkinlik sonrası yapılacak olumsuz bir yorum öğrencilerin cesaretlerini kırarak ve öğrenciler bir sonraki etkinlikte rol almak istemeyecektir. Etkinlik esnasındaki istenmeyen durumlar üzerinde konuşurken öğrenciyi hedef almadan dolaylı yoldan yorumlarda bulunmalıdır. Örneğin öğretmen rolü canlandıran kişi üzerinde değil karakter üzerinde yoğunlaşmalı, karakterin özelliklerinin neler olması gerektiğine dair yorumlar yapmalıdır.

Öğretmen etkinlik esnasında gözlemlediği sorunları not etmeli, istendiğinde öğrencilere yardım etmeye hazır olduğunu öğrencilere hissettirerek onları cesaretlendirmelidir. Öğrenciler bu tip etkinliklere alıştıkça katılımları artarak derslerde daha etkin hale geleceklerdir.

Drama etkinliklerinin yabancı dil öğretimine sağladığı katkıların yanında getirdiği dezavantajlar da vardır. Drama, öğrencilere öğrenilen dili doğala en yakın durumlarda kullanma olanağı sunsa da bazen yaratılan durum çok yapay ve öğrencinin ihtiyaçlarına cevap vermeyen türden olabilir. Öğrenciler drama etkinliklerini eğlenceli bir oyun olarak algıladığı için her zaman gerçek bir öğretim gerçekleşmeyebilir. Bu da öğretmenin, öğrencilerinin gerçek performansını gözlemlemesini engeller. Drama etkinlikleri daha çok iletişim ve tartışmayı içerdiği için dil seviyesi düşük gruplarla kullanılamaz, ancak orta ve ileri düzey öğrencilere uygulanabilir. Fakat yaş seviyesi büyüdükçe öğrencilerde var olan sosyal baskı arttığı için özellikle yetişkin gruplarda drama etkinlikleri utanmaya neden olabilir. Ayrıca öğrencilerinin hevesini ve cesaretini kırmamak için öğretmen yapılan hataları hemen düzeltmekten kaçınabilir, bu durum öğrencilerin dilbilgisi kurallarına uygun olmayan cümleler kurmalarına neden olabilir. Tüm bu olumsuzluklar öğretmenin öğrencilerini iyi tanıyıp onların ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik ders etkinliklerini dikkatlice planlamasıyla çözülebilir.³¹

³¹ <http://www.melta.org>

1.2.4. Drama Sürecindeki Öğeler

Drama faaliyetlerinde süreci belirleyen 4 temel öge olan çalışma mekânı, oyun grubu, çalışmanın kendisi ve drama lideri bu başlık altında incelenmektedir.

1.2.4.1. Çalışma Mekânı (Çevre ve Materyaller)

Drama çalışmalarının etkin bir şekilde sürdürülebilmesi için gerekli olan en temel unsurlardan biri kullanılacak araç gereçlerdir. Konu öğretimi esnasında kullanılan görsel, işitsel malzemeler öğretimin kalıcı olmasını sağlar, bu yüzden sınıf içinde her an kullanıma hazır araç ve gereçlerin bol miktarda olması drama etkinlikleri için çok önemlidir. Araç gereçlerin kolay bulunabilen, ekonomik, öğrencilere zarar vermeyecek ve farklı amaçlarla çeşitli etkinliklerde kullanılacak türden olmasına özen gösterilmelidir. Drama esnasında en çok kullanılan araç gereçler; kaset-CD çalar, CD ve kasetler, resim, poster ve fotoğraflar, kukla ve maskeler, boya kalemleri, giysi ve ayakkabılar ile gazete, dergi ve broşür ve bunlar gibi nesnelere dir.

Drama öncesinde öğretmen, öğretim yapılan mekânı kontrol edip düzenlemekten sorumludur. Bu düzenleme fiziksel ve sosyal yönden olmalıdır. Sıcaklık, ışık, ses düzeyi, nem, oksijen oranı, sıra düzeni, kapı ve pencerelerin yeri, alan genişliği, renk, şekil ve tabanlar gibi fiziksel unsurlar öğrencinin performansını doğrudan etkilemektedir. Sınıfta sahip olunan boş alanın çok büyük ya da çok küçük olması bireyleri etkiler. Faaliyetlerin verimli bir şekilde yapılabilmesi için çalışma mekânı etkinlik türüne göre farklı düzenlemeler yapmaya elverişli olmalıdır. Alan çok büyük ise öğrencilerin konsantrasyonunu sağlamak amacıyla sınırlandırılabilir, alan küçük ise eşyalar kaldırılarak genişletilebilir. Özellikle okul öncesi gruplarda etkinlikler için sınıf öğrencinin kendini en çok güvende hissedebileceği yer iken ilköğretim ve lise öğrencileri etkinliklerini okul bahçesi ya da gösteri odası gibi farklı mekânlarda yapmaktan hoşlanır. Öğretmenin dikkat etmesi gereken ve iletişimin sosyal sürecini etkileyen bir diğer unsur ise sosyal çevredir. Öğretmen sınıf düzeni ve yönetimi ile disiplinine kadar iyi sağlarsa ve öğrencileri ne kadar çok heveslendirirse öğrencilerin dramaya yönelik ilgileri o oranda artacaktır. Etkili bir sosyal çevre oluşturmak için öğretmen öğrencilerinin dikkatini çekebilmeli, uygun uyarıcıları sunabilmeli ve öğrencilerle etkili iletişim kurup bireysel ihtiyaçlara rehberlik edebilmelidir.³²

³² Siks, B.G., Drama With Children, New York, 1983, s.65.

Sınıfı daha geniş kılmak ve öğrencileri drama moduna sokmak isteyen öğretmen renkli lambalar veya spotlar kullanarak mekanı ferahlatma, siyah perdeler kullanma gibi değişik yöntemler uygulayabilir.

Öğretmen öğrencilerin ilgisinin dağılmaya başladığını fark ettiği an yeni etkinlikler kullanarak ilgilerini tekrar çekebilmelidir. Öğretmen öğrenci seviyesi ve işlenen konuya uygun bir hikâye, masal anlatabilir, şiir okuyabilir ya da şarkı dinletebilir. Ayrıca resim, afiş ya da poster gibi nesnelere öğrencilerin dağılan ilgisini etkinliğe çekmekte kullanılabilir.

1.2.4.2. Oyun Grubu (Katılımcılar)

Drama faaliyetini etkileyen diğer bir unsur ise öğrenci grubunun yaş ve cinsiyetleri, ilgi, ihtiyaç ve yetenekleridir. Öğretmen drama etkinliklerini planlarken öğrencilerin bu özelliklerini dikkate alarak en uygun faaliyeti seçmeye özen göstermelidir.

Drama etkinliklerinde sınıfın sadece bir kısmı etkinlikte rol alsın da geri kalan kısmı etkinliği dinleyip takip eder, yorumlar ve değerlendirir. Böylece sınıfın geri kalan kısmının konuya ilgileri devamlıdır ve bu etkinlik sayesinde dinleme yetenekleri gelişir. Her öğrencinin dramaya katılımı farklı olmaktadır. Öğrencilerden bir kısmı gözlemci bir kısmı ise tartışmacı olurken etkinliğin birinde analizci bir diğerinde oyuncu rolü üstlenirler. Öğrencilerin katılımını etkileyen en önemli unsur onların konuya olan ilgileri, içinde buldukları psikolojik durum, özgüven düzeyleri ve ihtiyaçlarının farkında olabilmeleridir.

Öğrencilerin kendilerini rahatlıkla ifade edebilmeleri için öğrenciler yüreklendirilmeli, rol dağılımında hep aynı öğrenciler tercih edilmemeli, fakat katılımında gönüllülük esas olmalıdır. Utangaç, içine kapanık öğrenciler oyunda aktif rol almadan önce bir süre arkadaşlarını izlemekten hoşlanırlar. Öğretmen, zorlamanın onların daha da geri durmasına neden olacağını bilip bu tip öğrencilerin zamanla aktif hale geleceğini aklından çıkarmamalıdır. Sıra beklemek istemeyip mümkün olduğunca çok etkinlikte görev almak isteyen dışa dönük, girişken öğrencilere ise gerektiğinde kurallar ve sınırlar hatırlatılmalıdır.

Oluşturulan sınıf ortamının pozitif olması öğrencilerin kendilerine ve birbirlerine olan saygı ve güveni geliştirecek, bu da öğrencilerin katılımını en iyi düzeye taşıyarak öğrenmeyi kolaylaştıracaktır. Öğrenciler başkaları tarafından kabul gördüğünü fark ettiğinde kendilerini sosyal, fiziksel ve duygusal çevrede güvende hissedecek ve duygu,

düşünce ve fikirlerini rahatlıkla dile getirebilecek, böylece açık iletişim ortamı sağlanmış olacaktır.

Drama etkinlikleri öğrencilerin performansını kolayca değerlendirebileceği, başarılı olduğunun farkına varabileceği türden aktivitelerdir. Bunun farkına varan öğrencinin motivasyonu artacak ve özgüven duygusu gelişecek ve öğrenme daha kolay gerçekleşecektir.

Drama lideri zaman ve mekana dair sıkıntılar yaşasa da bunlar öğretmenin dehası sayesinde çözümlenebilir. Fakat öğretmen bazen öğrencilere yönelik sorunlarla karşılaşabilir. Kimi zaman utangaç, yalnız ya da duyarsız öğrenciler, kimi zaman ise gösteriş meraklısı, dikkati çabuk dağılan, şiddet yanlısı ya da fiziksel yönden yetersiz öğrenciler öğretmene sorun çıkarabilir.³³

Bazen üstün yetenekli öğrenciler kendini arkadaşlarından soyutlayıp sınıfta negatif bir ortam oluşmasına neden olabilir. Sınıfça yapılan hareket egzersizleri ile bu öğrencilerin birey olmak kadar birbirine bağlı olmanın da önemli olduğunu kavraması sağlanır ve grup içine katılmış olur. Kimi utangaç öğrenciler hata yapmaktan korktuğu için çoğu zaman isteseler de derse katılmaya çekinirler. Öğretmen bu öğrencileri yüreklendirerek etkinliklerde adım adım yer almalarını sağlayabilir. Kendine güvenmeyen bazı öğrenciler ise dersteki başarısızlıklarını farklı şekilde ilgi odağı olarak kapatmaya çalışır. Bazen arkadaşlarını itip kakarak yaptıkları işten alıkoyan, kimi zaman da sırf arkadaşlarını güldürmek için yanlış şeyler söyleyen bu tip öğrenciler bir anda sınıfı tekellerine alabilirler. Drama tipi etkinlikler sayesinde bu öğrencilerin özgüven duygusu geliştirilebilir ve motivasyonları arttırılarak kendilerini kabullenmeleri sağlanabilir. Etrafındakilere karşı ilgisiz davranan duyarsız öğrenciler ise başkalarının fikirlerine sürekli karşı çıkmaya, hatta sert eleştirilerde bulunmaya meraklıdırlar. Bu tip öğrencilere farklı roller verilerek içgörü kazanmaları ve başkalarının duygularının farkına varmaları sağlanabilir. En küçük bir ses ya da görüntü ile dikkati dağılan ve genellikle hiperaktif olarak tanımlanan öğrencilerin kısa etkinliklerle gruba katılması için yardımcı olunurken şiddet yanlısı öğrenciler için sıkıntı yaratan bir durumun canlandırılması öğrencilerin kendine gelmesini sağlayabilir. Aslında özel eğitimciler tarafından eğitilmesi gereken fiziksel yönden yetersiz öğrencilere ise öğretmen sempati ve anlayışla yaklaşmalı ve onları heveslendirmelidir. Öğretmen öğrencilerin ne kapasitede olduğunu bilip o doğrultuda görevler vermelidir.

³³ McCaslin, N.,a.g.k.s.32-35.

1.2.4.3. Çalışmanın Kendisi (Uygulama)

“Drama etkinliği şu aşamalardan oluşmalı:

- Ortam yaratmak.
- Rol yapmak için sahneyi hazırlamak.
- Roller için öğrencilerin seçilmesi.
- Rollerin oynanması.
- Olayın tartışılması.”³⁴

Uygulama öncesinde öğretmen oynanacak sorun ve karakterlere dair öğrencileri bilgilendirerek öğrencileri oyuna hazırlayarak rol paylaşımı ve sahne düzenlemesini yapar. Rol dağıtımı esnasında öğretmen konuyu iyi bilen öğrencilere öncelik vermelidir. Öğrenciler prova sonrasında rollerini sınıf önünde sergiledikten sonra oyun ve oyuncuların güçlü ve zayıf tarafları üzerine hep birlikte konuşulur.

Öğretmen, öğrencilerin sergileyeceği drama etkinliğini belirledikten sonra öğrencilere metni okumaları için yeterli zaman tanımalı fakat rol paylaşımını hemen yapmaktan kaçınmalıdır. Aksi takdirde öğrenciler metnin bütününe değil sadece kendi rollerine odaklanacak bu da öğrencinin metni bir bütün olarak algılayamadan ezber aşamasına geçmesine neden olacaktır.

Okuma aşamasının ardından metin üzerinde konuşularak hikâye basit cümlelerle tüm öğrencilerin anlayacağı şekilde anlatılır. Bu noktada amaç metni, metinde yer alan karakterleri ve karakterler arasındaki ilişkiyi, olayın geçtiği yer ve zamanı anlamaktır. Ezber aşamasında ise günlük ödevler verilerek konuş-dinle sistemiyle öğrencilerin diyalogları ezberlemeleri sağlanır. Böylece öğrenciler sadece ezber yaparak konuşmak yerine iletişim kurmayı öğrenirler ve ders içinde öğrendikleri bilgileri günlük hayata aktarabilirler.

Öğretmen öğretim etkinliklerine kolay ve somut bilgilerin öğretimiyle başlamayı alışkanlık haline getirdiği takdirde öğrenciler başarılı olma duygusunu tadacak ve dikkatinin ders üzerine yoğunlaşması sağlanacak, böylece etkili bir öğrenme gerçekleşecektir. Öğrencilerin kendine güven duymasını ve motive olmalarını sağladıktan sonra ise soyut kavramların öğretimi kolaylaşacaktır.

Canlandırılacak etkinlik seçiminde öğretmenin dikkat etmesi gereken bazı unsurlar vardır. Bunlar oyunun öğrencilerin ilgisini çekecek türden olması, oyunda geçen diyalogların doğal, modern ve günlük konuşma diliyle yazılmış olması ve günlük hayatta

³⁴ Demirel, Ö., Yabancı Dil Öğretimi Dil Pasaportu Dil Biyografisi Dil Dosyası, Ankara, 2007, s.69-70.

var olan klişeleşmiş sözler, tekrarlar, kısaltmalar içermesi, günümüz kültür ve davranışlarını içinde barındırması ve rol alacak öğrencilerle karakterlerin cinsiyet, yaş, fiziksel özellikler açısından uyumlu olmasıdır.

Öğretmen, öğrencilerin hayal gücünü ve duygularını katabileceği etkinliklerin günlük hayatta karşılaşılabilecek türden ve akla yatkın olmasına özen göstermelidir.³⁵

1.2.4.4. Drama Lideri (Öğretmen)

Drama faaliyetlerinin etkin bir şekilde sürdürülebilmesinde en önemli görev öğretmene düşmektedir. Drama planlı bir öğretim etkinliği olduğu için öğretmen dersi dizayn ve organize etmekle yükümlüdür. Konu ne olursa olsun her öğretmen tarafından rahatlıkla kullanılabilir olan drama tekniğinde drama lideri olan öğretmen etkinlik yapacağı grubu çok iyi tanımalı, onların ilgi ve ihtiyaçlarını, yeteneklerini ve ders başarı düzeylerini dikkate almalı ve etkinlikleri bu doğrultuda planlamalıdır.

Planlama ve etkinlik esnasında öğretmenin yerine getirmesi gereken bazı sorumlulukları vardır. Seçilen etkinlik öğrencinin anlık tepkiler vereceği ve öğrenmeyi gerçekleştirecek türden olmalı, seçilen tema ya da konu gurubun ilgisini çekip onları motive etmelidir. Etkinlikler öğrencilerin seviyesine uygun fakat kapasitelerini geliştirecek, onları zorlayacak türden olmalıdır. Öğretmen grupların verdiği yaratıcı cevapları değerlendirmeli, onların zaten bildiği şeyleri değil bilmediği şeyleri keşfetmesini sağlamalıdır. Ayrıca drama lideri duruma göre esnek davranıp hazırladığı planın dışına çıkabilmelidir.³⁶

Öğretmen eğer drama tekniğini ilk kez kullanacaksa kendini rahat hissetmeli, drama türü etkinliklerin, kendinin hâkim olduğu öğretim etkinliklerinden daha yüksek sese neden olacağını bilmeli, fakat bu öğretim tekniğinin dezavantajlarına karşı avantajları olduğunu da göz önüne almalıdır.

Deneyimsiz öğretmenler çalışma sırasında kuracağı disiplinin öğrencilerde korku yaratacağını ve hayal güçlerinin olumsuz etkileneceğini düşünebilir. Oysa grupların düzene, insanların sınırlara, yaratıcılığın ise disipline ihtiyacı vardır.³⁷

Öğretmen uyulması gereken kuralları koyduğu ve bunları tutarlı bir şekilde uyguladığı takdirde disiplinin öğrenmeye engel değil yardımcı olduğu görülmektedir.

³⁵ Blackie- Bullough- Nash, a.g.k., s13.

³⁶ O'neill-Lambert, a.g.k., s.21.

³⁷ Heinig, a.g.k.,s.25-26.

Öğrencilerin psikolojik bir ihtiyacını karşılayan disiplin sayesinde sınıfta demokratik bir ortam oluşturulur ve öğrencilerin sosyalleşmesine katkı sağlanır.

Hiçbir etkinlik her sınıfta aynı tepkiyle karşılanmadığı ve tam güvenilir olmadığı için eğer bir etkinlikte başarısız olunursa öğretmenin hevesi kesinlikle kırılmamalıdır. Öğretmenlerde tıpkı öğrenciler gibi deneme yanılma yoluyla öğrenir, hatta söz konusu öğrenme başarılarından değil hatalardan gerçekleşir. Drama teknik bilgilerinde çok iyi olmayı gerektirmez. Çocuklara dair bilgi sahibi ve onlara karşı hassas olmayı, eğitimin amaç ve prensiplerine bağlılığı ve çocuk psikolojisine dair genel bilgi sahibi olmayı gerektirir.

Drama lideri oyun kavramını iyi bilen, yaratıcı, genel oyunculuk becerisine sahip, her yaş grubu ile çalışabilen, pedagojiyi ve tiyatro tekniklerini kullanmayı iyi bilen bir olmalıdır.³⁸

Etkinlik esnasında öğretmen iki yol izleyebilir. Birincisinde öğretmen rolleri dağıtıp gerekli açıklama ve düzenlemeleri yaptıktan sonra oyunun kontrolünü öğrencilere bırakır. Öğrenciler oyunlarını sergilerken öğretmen oyunu izleyip küçük notlar almalı ve gerekmedikçe etkinliğe müdahale etmemelidir. Diğerinde ise öğretmen kendisine bir rol seçerek etkinliğe katılır.

Drama liderinin etkinlikte rol almasının sağladığı bazı avantajlar vardır. Öğretmen etkinliğe katılarak grup içi gerginliği azaltır, çalışma hızını kontrol eder ve öğrencileri daha fazla iletişim kurmaları için cesaretlendirir. Öğretmenin etkinlikte rol almasıyla öğretmen ile öğrenciler aynı konumda olacağı için grup liderliğini herhangi bir öğrenci üstlenebilir. Böylece öğrencilerin sorumluluk alma ve karar verme becerileri gelişir. Öğrenciler rolünün verdiği güvenle düşüncelerini rahatlıkla açıklayabilir, normal öğretmen-öğrenci ilişkisinde veremeyeceği mücadeleyi onlarla aynı konumdaki öğretmenine karşı verebilir.³⁹

Öğretmen etkinlikte farklı rollerde yer alabilir. Bazen grup içinde ya da gruba karşı çıkan otoriter güç konumundayken, bazen gruba bağlı sıradan bir üye, bazen ise grubun aldığı kararlara karşı çıkan karakter rolünü üstlenir. Öğretmen kimi zaman etkinliğin bütününde rol alırken bazen de etkinliğe gerilimin tırmandığı, grubun çıkmazda olduğu, anlarda öğrencilere yardımcı olmak amacıyla katılabilir.

Öğretmen öğrencilere gerçek hayatta iletişim esnasında yanlış anlamalar, duraksama ve tekrarların sıkça gerçekleştiğini, tepkilerimizi sadece sözlerle değil mimikler ve el-kol hareketleriyle de verebildiğimizi hatırlatarak öğrencileri gerçek iletişim ortamına hazırlamalıdır. Günlük hayat konuşma dilinde yer alan tonlama çeşitliliği, konuşma

³⁸ Güner, a.g.k., s.21.

³⁹ Morgan, N.- Saxton, J., Teaching Drama, London, 1987, s.41.

temposundaki iniş ve yükselmeler, mimik kullanımı, kekeleme ya da gevelemeler, duraksamalar, yarım kalan cümleler, tekrarlar ve kelimeyi vurgulayan hareketlerin normal karşılandığı, dolayısıyla tüm bu unsurların drama etkinliklerinde yer almasının hiçbir mahsurunun olmadığı öğrencilere anlatılmalıdır.⁴⁰

1.2.5. Drama Türleri

Drama, formal ve informal olmak üzere ikiye ayrılır. “Formal dramada sahne, kostüm ve seyirci vardır. Oyunun iyi oynanması için diyalogların ezberlenmesi gerekir.”⁴¹

“Eğitici drama olarak da adlandırılan informal drama ise doğaçlama türündendir ve yeri geldiğinde kullanılan, önceden planlanmamış hemen canlandırırvermedir.”⁴²

1.2.5.1. Formal Drama

Pantomim, kukla, parmak oyunu, yarım bırakılmış hikâye, rol oynama, doğaçlama ve canlandırma formal drama teknikleridir. Ulaşılmak istenen hedefe göre bu tekniklerden en uygunu seçilerek uygulamaya koyulur. Öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmek amacıyla yarım kalan hikâye tekniği uygulanırken soysala davranışların kazandırılmasında ise rol oynama tekniğinden yararlanılabilir.

Formal drama türlerinin ilki pantomimdir. Pantomim, bir fikrin ya da bir hikâyenin konuşma olmaksızın beden dili ve mimikler yoluyla anlatılmasıdır. “Sözsüz tiyatro oyunu olarak da tanımlanan pantomimde kişi yüz mimiklerini, el, kol ve beden hareketlerini kullanarak temayı anlatmaya çalışır.”⁴³ Bu etkinlikte öğrenciler dil kullanımına özen göstermek zorunda olmadıkları için kendilerini arkadaşlarının önünde çok daha rahat hissederler. Öğrencilerden pantomimle bir futbol maçının izlenmesi, rüzgârda gazete okuma ya da uyurken kapının çalması gibi durumları canlandırmaları istenebilir.

Pantomim, öğrencilerin ilgisini çekmek, onları sakinleştirmek ve daha zor kademelere hazır hale getirmek amacıyla genellikle dersin başında uygulanmalıdır. Fiziksel etkinliği sözel katılım takip etmekte ve pantomimde başarılı olan çocuk kendini sözel ve yazılı olarak ifade etmeye hazır hissetmektedir. Küçük yaştaki öğrencilerin,

⁴⁰ Holden, S., Drama In Language Teaching, London, 1981, s.4.

⁴¹ Önder, a.g.k., s.30.

⁴² Önder, a.g.k., s.32.

⁴³ www.wikipedia.org (23.05.2008)

genellikle, sözel becerileri gelişmediği ve kendilerini hareketlerle ifade etmeye daha alışık oldukları için pandomimde görev almak isterler.

Kukla tekniğinde, öğrencilerden çorap, şişe, kese kâğıdı gibi malzemeler kullanarak kendi kuklalarını yapmaları ve bu kuklaları kullanarak birbirleriyle diyalog kurmaları ya da kendilerini tanıtmaları istenebilir. Özellikle kendini ifade etmekte güçlük çeken, çekingen bireyler için bir perde görevi görecek kuklalar sayesinde öğrenciler kendilerini rahat hissedeceklerdir.

Daha çok anasını ya da birinci sınıf öğrencilerine yönelik olan parmak oyunu etkinliğinde ise öğrencilerden şiir, öykü ve şarkıları parmak hareketleri ile canlandırmaları istenir.

Hikâye tamamlama etkinliğinde, öğrencilere bir hikâye okunmaya ya da anlatılmaya başlanır ve hikâye önemli bir noktada yarım bırakılarak öğrencilerden hikâyenin geri kalan kısmını tamamlamaları istenir. Bu etkinlik öğrencilere özellikle yaratıcılık becerisi kazandırmak amacıyla kullanılabilir.

Rol oynama dil kullanımına olanak sağlayan en etkili drama tekniklerindedir. Bu teknikte öğrencilerden farklı bir karaktere bürünerek bir rolü canlandırmaları istenir. Rol oynama öğrencilerin ileride karşılaşabilecekleri bir durumu tecrübe etmelerine olanak sağlarken konuşma becerilerinin de gelişmesine yardımcı olur. Rol oynama esnasında birey sadece rol yapmaya odaklanmamalı, aynı zamanda vurgu, tonlama, telaffuz gibi unsurlara da özen göstererek etkili iletişim kurma alışkanlığı edinmelidir.

Doğaçlama, hazırlıksız, o anda içten geldiği gibi konuşma anlamına gelir ve en önemli çalışma tekniklerindedir. Çocuklar sözel veya sözel olmayan basit, kendiliğinden ifade tarzları ile bir durumu ya da olayın akışını, gelişimini canlandırırlar. Aniden gelişen olaylar karşısında yaratıcı olmak şeklinde de tanımlanabilen doğaçlama çalışması öğrencilere yaratıcı olmayı ve olaylar geliştirip durumlar yaratmayı öğretir. Öğrencilerin birçoğu doğaçlama etkinliklerinin başında biraz zorlanıp kısa ve eksik cümleler kuracak, alıştıkça konuşma hızları ve akıcılıkları artacaktır. Doğaçlama etkinlikleri bağımsız düşünebilen, karar alabilen, inisiyatifini kullanan, işbirliğine yatkın, sosyal olaylara duyarlı, kendini ifade edebilen bireyler yetiştirmede kullanılacak en iyi tekniklerdendir. Öğrenciler bu tür etkinliklerde kendilerini rahatça ortaya koydukları için keyifle görev almak isterler.

Doğaçlama kullanımı ile öğrencinin diyalogu dinleme ve yanıtlayma becerisi, belli bir karakterin sesini, dilini, konuşma tarzını taklit becerisi ve başkalarının yerine geçerek farklı durumları canlandırma becerisi gelişir.⁴⁴

Formal drama türlerinin sonuncusu olan canlandırma ise üç şekilde uygulanabilir: Zihinde canlandırma, olay/öykü canlandırma ve müzikle canlandırma.

“Drama öncesinde kullanılan zihinde canlandırmada öğrencilerin gözlerini kapatıp rahatlamaları ve öğretmenden gelecek komutları beklemeleri istenir. Verilen komutlarla öğrenci bir problemle karşı karşıya gelir ve öğrencilerden bu probleme bir çözüm yolu bulması istenir. Bu teknikle öğrenciler hem zihni canlandırma yaparak dramaya katılmış olur hem de problem çözme becerisi kazanmış olur.”⁴⁵

Olay/öykü canlandırmada öğrencilerden önceden bildikleri veya yeni dinledikleri bir öykü/olayı el kol hareketleri ve sözlü ifadelerle canlandırmaları istenir.

Müzikle canlandırmada ise öğrencilerden sahneye çıkmaları ve söylenen şarkıya uygun davranışları sergilemeleri istenir.

1.2.5.2. İnfomal Drama

İnfomal drama yönteminde ders içerisinde öğrencilere bir durum verilir ve öğrencilerden bu durumla ilgili verilen belli karakterleri canlandırmaları istenir. Bu yöntemde önceden belirlenen bir metin/diyalog söz konusu değildir, oyuncular doğaçlama yaparak diyalogu o anda oluşturur.

Doğal drama yönteminde esas amaç öğrencilere serbest konuşma alışkanlığı kazandırarak duygu ve düşüncelerini kendi sözcükleriyle, diledikleri gibi ifade etme becerisi kazandırmaktır.

Doğal drama etkinliklerinde belirlenen konu hasta-doktor konuşması, alışveriş diyalogları, adres sorma ya da telefon konuşması gibi günlük yaşamda karşılaşılabilecek türden olabilir.

“Rol verilen öğrenciler diyalog ve davranışlara o anda karar verip rollerini sergilerler. Bu teknik serbest konuşma alışkanlığı kazandırma, duygu ve düşüncelerini kendi sözcükleriyle ifade etme imkânı sağlar.”⁴⁶

Öğretmen, öğrencilerinden birer karakter yaratarak bu karakterleri içeren drama gösterileri hazırlamalarını isteyebilir. Bu etkinliğin aşamaları şöyle sıralanabilir:

⁴⁴ Moffett, J., Drama: What Is Happening, Illionis, 1967, s. 27.

⁴⁵ Önder, a.g.k., s.141.

⁴⁶ Demirel, Ö., Türkçe Programı ve Öğretimi, Ankara, 1994, s.93.

- Öğrenciler beyin fırtınası yaparak canlandıracakları karakterin fiziksel ve kişilik özellikleri ile meslek ve hobilerini kararlaştırır.
- Öğrenciler seçtikleri karakterin resmini çizdikten sonra ikili ya da üçlü gruplar halinde çalışarak birbirlerini karakterlerinin resimlerini göstererek fiziksel olarak tanıtımını yaparlar.
- Grup elemanları grup içinde yer alan karakterlerin yer aldığı bir senaryo yazar ve sınıf önünde sergilerler.
- Öğrencilerden karakterlerini anlatan bir otobiyografi yazısı yazmaları istenir. İstendiği takdirde sınıftaki tüm öğrencilerin karakterlerini içeren bir senaryo yazılıp canlandırılabilir.⁴⁷

“Hangi türlü olursa olsun dramatizasyonun temel amacı eğlendirerek öğretmektir. Kelimelerin anlamlarını kavramada ve çocukların kelime hazinelerini gerçekleştirmede de dramatizasyona geniş ölçüde başvurulur.”⁴⁸

1.2.6. Drama Öğretim Metotları

1.2.6.1. Dramatik Doğaçlama

Dramatik doğaçlama yabancı dil derslerinde kullanılan drama metotlarından ilkidir. Doğaçlama, herhangi bir durum ya da konunun öğrenciler tarafından serbest biçimde canlandırmasıdır. Doğaçlama metodunun kullanılmasının temelinde öğrencilere serbest konuşma alışkanlığı kazandırmak amaçlanmaktadır.

Doğaçlama kullanımı ile öğrencinin diyalogu dinleme ve yanıtlama becerisi, belli bir karakterin sesini, dilini, konuşma tarzını taklit becerisi ve başkalarının yerine geçerek farklı durumları canlandırma becerisi gelişir.⁴⁹

1.2.6.2. Tartışma

İletişim kurma, sebep gösterme ve detaylıca açıklama becerisi kazandırmak amacıyla kullanılan bu metoda konular sözel olarak ele alınır ve en fazla 6 kişiden oluşan tartışma grupları oluşturulur. Genel bir ilgi alanı, bir ödev, okunan bir kitap ya da bir grubun sergilediği doğaçlama performans tartışma konusu olabilir.

⁴⁷ Whiteson, V., New Ways Of Using Drama And Literature In Language Teaching, Bloomington, 1996, s.90.

⁴⁸ Özdemir, E., Uygulamalı Dramatizasyon, Ankara, 1965, s.14.

⁴⁹ Moffett, a.g.k., s. 27.

Öğretmen grup üyelerini oluştururken farklı lehçelerde konuşan, farklı tarz, fikir ve görüş sahibi bireylerden oluşan karma gruplar yapmaya çalışmalıdır. Böylece tartışma çok daha renkli ve zengin hale getirilebilir. Ayrıca mümkünse kırsal kesimde yaşayan öğrencilerle şehir çocuklarını da ortak gruplara alarak öğrencilerin birbirinden yeni şeyler öğrenmesi sağlanabilir.⁵⁰

Tartışma esnasında öğrencilere birbirlerini saygıyla dinleme ve parmak kaldırmadan karşılıklı iletişim kurma becerisi kazandırılmalıdır.

1.2.6.3. Senaryo Oynama

Öğretmen öğrencilerinden kendi yazdıkları ya da hazır yazılmış olan bir senaryoyu canlandırmalarını isteyebilir. Farklı roller canlandırma, tavır takınma, konuşma akıcılığı kazanma gibi doğaçlama ile oldukça benzer unsurları barındıran senaryo oynama etkinliklerinde eylemler ve söylenecek sözler önceden verildiği için öğrenciler için çok daha caziptir.

Bu metot özellikle seyirci önünde canlandırmak üzere yılsonu etkinliği olarak planlanır. Oysa senaryolar seyirci olmaksızın ders etkinliği olarak da sıkça kullanılmalıdır.

1.2.6.4. Monolog

Monolog, öğrencinin bağımsız bir şekilde kendi başına konuşma etkinliğidir. Konunun öğrenciye önceden verilmesiyle öğrenci konuşmasına konuya dair araştırma yaparak hazırlanır ve anekdotlar ya da sınıf arkadaşlarının sahip olmadığı fikirler ekleyebilir. Fakat öğrenciler mümkünse hazırlık yapmadan konuşmaya alıştırılmalıdır, böylece monolog sonrasında sorulan sorular ya da izleyiciden aldığı dönütlere yanıt verme becerisi gelişir.

Öğrencileri monolog etkinliğine alıştırmak için yazdıkları bir kompozisyonu sesli okumaları istenebilir. Ayrıca tartışma etkinliği sonrasında özet yaparken de monolog metoduna başvurulabilir. Bir diğer monolog çalışması ise ‘göster-anlat’ etkinliğidir. Bu etkinlikte öğrenciler sınıfa bir nesne getirip arkadaşlarına gösterir ve ne işe yaradığını birkaç cümleyle özetler.⁵¹

⁵⁰ Moffett, a.g.k., s.30.

⁵¹ Moffett, a.g.k., s.36-37.

1.2.6.5. Kayıt ve Okuma

Öğrencilerden bir olayı gözlemleyip gördüklerini yazma etkinliğidir ve özellikle gözlem becerisini geliştirme, duyguları dile getirme ve yazma becerisi geliştirmek amacıyla kullanılır.

Okuma etkinliğinde öğrencilerden hedef dilde yazılmış şiir, hikâye, diyalog ya da senaryo gibi farklı türleri okumaları beklenir. Okuma, yazma becerisinin gelişimi için en etkili metotlardandır. Öğrenci okuduğu metinde kelime ve dilbilgisi kullanımına dair fikir edinecek, günlük konuşma diline dair bilgiler edinecektir.

1.2.6.6. Senaryo ve Diyalog Yazma

Öğrencilerden kendi senaryo ya da diyaloglarını yazmaları istenen bu etkinlik aşama aşama uygulanmalıdır. Öğrenciler önce iki, ardından üç kişi arasında geçen diyalogları gözlemleyerek sahne sınırlarını belirlemeye öğrenmelidir. Sahne seyircinin gördüğü ve duyduğu unsurlardan ibaret olduğunun bilincinde olan öğrenci soyut bilgileri diyaloguna doğrudan vermek yerine zaman, yer ve koşullar gibi unsurları diyalogların içinde verecektir.

Öğrenciler önce tek sahnelik oyunlar yazmalı, ardından birkaç sahneyi içeren oyunlara geçmelidir. Bu aşamada öğrenci hangi eylemin sahneye aktarılacağına, sahneye aktarılmayan eylemin seyirciye nasıl yansıtılacağına karar vermekte zorlanabilir. Bu noktada öğrenci arkadaş grubunun fikirlerini alarak ve senaryo yazdıkça bu beceriyi de kazanacaktır.

Yazım aşamasında günlük konuşma dilini kullandığı için çok fazla zorluk çekmeyen öğrenci yazdığı metni herkesin kendi anladığı şekilde yorumlayacağını düşünebilir. Oysa bir metinde kullanılan noktalama işaretleri okuyucuya tonlama ve vurguya dair fikirler verir. Eğer noktalama işaretleri doğru kullanılmazsa metin doğru algılanamaz. Bu yüzden öğrenci senaryosunu arkadaşlarına okutarak nasıl anlaşıldığına dair fikir edinmeli ve gerekli düzenlemeleri yapmalıdır. Öğrenci böylece imla ve noktalama kurallarını kullanmayı da öğrenmek durumunda kalacaktır.⁵²

⁵² Moffett, a.g.k., s.40-44.

1.2.7. Dil Öğretiminde Kullanılan Drama Teknikleri

Yabancı dil öğretiminde kullanılan drama teknikleri Gözlem, Yorum ve İletişim başlıkları altında incelenebilir.

1.2.7.1. Gözlem

Örnek 1: Oda Gözlemi

Öğrencilerden yaklaşık 2 dakika boyunca sınıf içinde dolaşıp etraflarındaki nesnelere göz gezdirmeleri istenir. Ardından öğrencilere gözleri kapalıyken sınıfta kaç perde var, açık pencere var mı, tahtada yazı yazılıymıydı gibi eşyalarla ilgili sorular sorularak verilen cevaplarla gerçekleri karşılaştırılır.

Özellikle ısınma etkinliği olarak kullanılan bu etkinlik kısa yanıtlar gerektirdiği için başlangıç seviyelerine de rahatlıkla uygulanabilir ve öğrencilerin en sıradan nesnelere bile ilginç olabileceğini fark etmelerini sağlar.

Örnek 2: Sırt Sırta

Öğrenciler sınıfta 2–3 dakika boyunca dolaşıp birbirlerine dair detayları incelerler.

Ardından öğrenciler en yakınındaki arkadaşıyla sırt sırta vererek ikili eşlenir. Eşlerden biri arkadaşına dair bilgi verirken onay ya da ret cevabı verilmeden daha detaylı bilgi vermeleri istenir. Örneğin öğrenci arkadaşının kazağının mavi olduğunu söylediğinde renginin açık ya da koyu mu olduğu, desen olup olmadığı gibi detay soruları sorulur.

Kısmen de olsa gerginliğe neden olabilen etkinlikte öğrenciler birbirlerine döndüklerinde gerilimin yerini dil kullanımını alacak, öğrenciler önceden verdikleri cevaplar üzerine yorumlar yaparak hedef dili kullanmış olacak.

Örnek 3: Nefes Egzersizleri

Öğrencilere tepkilerin sözler yerine nefesle verildiği durumlara dair örnekler verilir: uzun bir merdiveni tırmandınız, kalmayı umduğunuz bir sınavdan geçer not aldığınızı öğrendiniz, soğuk bir düşün altındasınız, koşarak bir treni yakaladınız. İkili grup halinde çalışan öğrencilere bu tarz durumlar düşünüp nefesleriyle tepkiler vermeleri söylenir. Bu etkinlik öğrencilere sözlerin yanında nefes, yüz ifadeleri ve mimik kullanarak da tepkilerin verildiğini hatırlatır.

Örnek 4: Nesnelere Tanıma

Kendine güvenen bir öğrenci tahtaya çıkar ve içinde kibrit kutusu, ataç, bozuk para gibi nesnelerin olduğu bir torbadan arkadaşlarına göstermeden bir nesne çeker. Sınıfın geri kalanı sert mi, metalden mi, bükülebilir mi gibi sorular sorarak tahminler yaparak nesnenin ne olduğunu bulmaya çalışır. Öğrenciler oyunun nasıl oynandığını anladıklarında 5–6 kişiden oluşan gruplarla oynayabilirler.

Bu bir oyun olsa da bir amacı vardır: doğru soruyu sormak. Öğrenciler bu etkinlik sayesinde doğru soru sormayı öğrenirler.

Örnek 5: Hikâye Dinleme

Öğrencilerden ayağa kalkıp büyük bir daire oluşturmaları ve şekli bozmadan hep birlikte yavaşça yürümeleri istenir. Onlar yürürken öğretmen bir hikâye okumaya başlar, öğrenciler de vurgu, tonlama ve tekrarlara dikkat ederek hikâyeye uygun hareket eder.

Yürüyorsun, tropik bir ormanda yürüyorsun. Vakit öğleden sonra. Hava sıcak, nemli ve boğucu. Terliyorsun. Yol giderek darlaşıyor. Sarmaşıkların arasında tökezliyorsun. Aniden durup etrafı dinliyorsun. Fırtına başlıyor, korkuyorsun. Tepende çakan şimşeklerin sesini duyuyorsun. Acele ediyorsun, yol iyice engebeli hal alıyor, yoldan çıkıyorsun. Eline bıçak alıp çalıları kesmeye başlıyorsun, kesiyorsun, kesiyorsun... Bardaktan boşalırcasına yağmur yağmaya başlıyor. Kolların bıçağı savurmaktan yoruluyor, çamura batıyorsun. Öğretmen burada durup öğrencilerden hikâyeyi tamamlamaları istenir. Herhangi bir sözlü tepki gerektirmeyen bu etkinlik öğrenciler için çok zevklidir ve özellikle uyuyan bir sınıfı harekete geçirmek için idealdir.

1.2.7.2. Yorum

Örnek 6: Eylem Oyunu

İkili eşleştirilen öğrencilere canlandırmaları için ağaç kesme, doğum günü pastasındaki mumları söndürme, kalabalık bir mekânda içecek dağıtma gibi görevlerin yer aldığı kısa bir eylem listesi verilir. Diğer üyeler ise ne yapıldığını, arkadaşının kimi canlandırıldığını ve nerede olduğunu tahmin eder.

Örnek 7: Resepsiyon Görevlisi

Öğrencilere bir otelde kaldıkları, karşısındaki resepsiyon görevlisinin anlattıklarını anlayabildiği fakat konuşma yeteneklerini kaybettikleri için problemlerini ancak mimiklerini kullanarak anlatabildikleri söylenir. İlk uygulamalarda öğretmen resepsiyonist rolünü üstlenip öğrencilerin etkinliği daha iyi anlamalarını sağlar, ardından öğrenciler 5–7

kişilik gruplara ayrılır. Gruptaki her öğrenciye müşterinin isteklerinin yazılı olduğu liste verilir. Gruptaki bir kişi listede yer alan istekleri mimiklerini kullanarak anlatmaya çalışırken diğerleri de tahminlerde bulunur.

Örnek 8: Ünlemler

Öğrenciler büyük bir daire oluşturacak şekilde dizilir ve koro halinde şu sesleri çıkarırlar: aaaah (şaşkınlık), ooooh (hayal kırıklığı), mmmm (rahatlama), ah-hah (anlama).

Öğrencilere evet, merhaba, gerçekten gibi kelimeleri farklı durumlara göre tonlama yaparak söyler, arkadaşları da kelimenin hangi durumda söylendiğini tahmin etmeye çalışır.

Örnek 9: Harf Oyunu

Büyük bir daire oluşturacak şekilde oturan öğrenciler A harfinden başlayıp her öğrenci bir harf söyleyecek şekilde Z'ye kadar alfabenin tamamını okur., yanan öğrenci grup dışı kalır. Ardından öğrenciler söyledikleri harfi farklı bir duygu katarak söyler (A: sevgi dolu, B: üşümüş gibi, C: alaycı, D: sıkılmış). Bu etkinlik kullanarak adların kodlanmasında da kullanılabilir.

1.2.7.3. İletişim

Örnek 10: Münakaşa

İkili eşleştirilen öğrencilerden biri tezgâhtar diğeri zor bir müşteri rolünü üstlenir. Diyalog esnasında müşteri sürekli zorluk çıkarırken tezgâhtar kontrolünü kaybetmeden kibarca tepkiler verir, fakat aradaki gerilim seyirciye yansıtılır. Bu etkinlik yurt dışına tatile gitmek isteyen genç kız ve annesi ya da partiden ayrılmak isteyen erkekle biraz daha kalmak isteyen kız arkadaşı arasında geçen tartışmalar gibi farklı tür münakaşalar için de uygulanabilir.

Bu etkinlikte amaç istediğin şey üzerinde kontrollü bir şekilde ısrarcı olmayı öğretebilmektir.

Örnek 11: İkna

İkili eşleştirilen öğrencilerden kendilerine ait, kimseyle paylaşmak istemediği bir nesne seçmeleri istenir. Eşlerden biri o nesneyi isterken diğeri teklifi reddedip gerekçeler sunmaya çalışır. Ardından karşı taraf nesneye sahip olmak için geçerli bir neden bulup nesneyi alır.

İkna etkinliği farklı bir şekilde de uygulanabilir. Öğrenciler üçlü gruplanır. Bir öğrenci kendine küçük bir alan belirler ve kim olduğuna, nerede olduğuna ve niye kimseyi o alana sokmak istemediğine karar verir. Gruptaki diğer kişiler ise ısrarla o alana girmek için uğraşırlar.

Bu etkinlik özellikle ikna etme ve reddetme gibi durumlarda dili kullanmayı öğretmek amacıyla kullanılır.

Örnek 12: Neydik, Ne Olacağız?

Öğrenciler dörder kişilik gruplara ayrılır, bunlardan ikisi yaşlı bir çift diğer ikisi ise bu yaşlı çiftin gençlik hallerini canlandırır. Yaşlı çift kendi arasında gençlik anılarından bahsetmeye başlar, diğer ikisi anlatılanları dinleyerek o çiftin gençlik yıllarını anlatılanlar doğrultusunda canlandırır. Bu kez gençler ileride nasıl bir yaşlı olacaklarına dair hayaller kurar, diğerleri söylenenler doğrultusunda rollerini canlandırır. Bu etkinlik birkaç tur devam edebilir.

Örnek 13: Kelimeyi Uygun Yerde Kullanma

Öğrenciler ikili eşleştirilir ve her öğrenciye ezberlemesi için birer cümle verilir. İkiliye yolda karşılaşan iki arkadaşı canlandırmaları ve sohbet ederken cümlelerini uygun bir yerde, diyalogun doğallığını bozmadan kullanmaları söylenir.

Bu etkinlik sıradan bir konuşmayı belli bir konu üzerine getirmeyi öğretmek amacıyla kullanılabilir.⁵³

1.2.8. Dramatizasyonda Kullanılabilecek Oyun Etkinlikleri

Yabancı dil öğretiminde kullanılabilecek oyun etkinlikleri dört başlık altında toplanmıştır.

1.2.8.1 Tanışma ve Isınma

Drama etkinliklerinde katılımcıların birbirleriyle işbirliği içinde hareket etmeleri, birbirlerini iyi tanıyıp güven duymaları ve ortamda kendilerini rahat hissetmeleri çok önemlidir. Tanışma ve ısınma etkinlikleri yabancı dil öğrenmeye yeni başlayan grupların

⁵³ Maley, A., Duff, A., Drama Techniques In Language Learning,, Cambridge, 1980, s.29-70.

birbirini tanıyıp birbirleriyle kaynaşmalarını sağlamak ve sınıfta güven iklimi oluşturarak grup birlikteliğini geliştirmek amacıyla kullanılabilir.

Güven ve şüphenin olduğu bir ortamda kimse fikirlerini ya da içi dünyasını açmak istemez. Bu yüzden drama ortamında katılımcılar arasında sağlıklı ilişkilerin oluşması için güven ortamının sağlanması gerekmektedir. Bu etkinlik sayesinde dil sınıflarında hakiki iletişim ortamı yaratarak samimi bir ortam yaratılır ve öğrenci grubunun uyum içinde çalışması sağlanır.

Isınma hareketleri özellikle heyecanlı ve tedirgin katılımcılar üzerinde sakinleştirici etki yapar ve birbirleriyle tanışıp etkileşim kuran öğrencileri sonraki aşamalara hazır ve istekli hale getirir.

Örnek 1: El sıkışma

Bu etkinlik özellikle birbirlerine yabancı ya da birbirini yeni tanıyan gruplarda grup içindeki engelleri ve olumsuz havayı ortadan kaldırmak amacıyla uygulanır. El sıkışma etkinliğinde öğrencilerden sınıfta özgürce dolaşıp istediği öğrencilerle el sıkışıp tartışmaları istenir. Tüm seviyelerdeki öğrenciler için uygulanabilecek olan bu ısınma çalışması özellikle başlangıç seviyesi için idealdir.

Örnek 2: Aynada Eller

Tüm düzeylerde yabancı dil öğrenimine başlayan öğrencilerde kullanılan bu etkinlikte öğrenciler ikili gruplara ayrılır. Eşler karşılıklı durup ellerini avuç içleri birbirlerine bakacak şekilde omuz yüksekliğinde kaldırırlar. Ellerin birbirine çok yakın olup dokunmadığı bu etkinlikte eşlerden biri ellerini değişik yönlerde hareket ettirir, diğeri ise bu hareketleri aynı yönde takip eder.

Bu çalışma ile eşler arası göz teması ve konsantrasyonun gelişmesi sağlanır.

Örnek 3: Görme Engelli

Sınıfın boş alanına sıra, sandalye gibi farklı türden engeller konur ve öğretmen tahtaya ‘yazı yazma, kapıyı kapatma, pencereyi açma’ gibi görevler yazarak çiftlerden bunlardan birini yapmalarını ister. İkişerli gruplar halinde çalışan öğrencilerden birinin gözü kapatılır, diğeri öğrenci ise arkadaşına sözlü direktifler vererek ya da kolundan tutarak engellere takılmadan istenen görevi yerine getirmesini sağlar.

Bu etkinlik ile öğrencilerin birbirine güven duyguları gelişir.

Örnek 4: Rahatla

Bu alıştırmada öğrencilerden gözlerini kapatıp dış dünyayla görsel bağlantılarını kesmeleri ve aşağıdaki örnekteki gibi huzur verici açıklamalarla öğrencilerin konsantre olmaları sağlanır.

1.Şu anda kendinizi uzun ve yorucu bir günün sonunda her tarafınızı ısıtan sıcak bir duşun altında düşünün. Her yanınızdan akan su günün yorgunluğunu alıp götürüyor.

2.Rahatça oturun ve belli bir uyum içinde sağdan sola doğru sallanın.

3.Önünüzde uçsuz bucaksız siyah bir kadife olduğunu düşünün ve kadifeye odaklanın.

Bu talimatlarla öğrencilerin rahatlamaları sağlanır ve kelimelerin doğru telaffuzları öğretilir.

Örnek 5: Benim Mesleğim Öğretmenlik

Öğrencilerden bir tanesi isim ve mesleğini söyleyerek etkinliği başlatır. Sıradaki öğrenci önce kendinden önceki öğrencinin isim ve mesleğini, sonra da kendi seçtiği isim ve mesleği söyler, etkinlik bu şekilde devam eder.

Özellikle dinleme yeteneğini geliştiren bu aktivite birçok konunun öğretiminde kullanılabilir.

Örnek 6: Solumdaki Sandalye Boş

Oturma düzeninin tam daire şeklinde ayarlandığı bu etkinlikte öğrenciler daire düzeniyle oturtulur ve her öğrencinin solundaki sandalye boş bırakılır. Öğrencilerden biri “Solumdaki sandalye boş ve ben oraya Ayşe’nin oturmasını istiyorum.”der. Adı söylenen öğrenci boş sandalyeye oturur ve etkinlik böylece devam eder.

Başlangıç düzeyindeki öğrencilerin birbirinin isimlerini öğrenip birbirlerine ısınmaları için bu etkinlik kullanılabilir.

Örnek 7: Çocukluk Anıları

Öğrencilerden gözlerini kapatıp çocukluklarına dair bir anıyı ayrıntılı bir şekilde hayal etmeleri istenir. Sonrasında öğrencilerden çiftler halinde çalışıp anılarını birbirlerine anlatmaları istenir.

Bu etkinlik ise grup tartışmaları, olayların dramatizasyonu, yazma gibi faaliyetlerde kullanmaya uygundur.

Örnek 8: İpli Eşleme

Öğretmen sınıf mevcudunun yarısı kadar iplik parçası keserek ipleri avucuna alır ve öğrencilerden diledikleri ipin ucundan tutmalarını ister. Ardından avucunu açar ve aynı ipin iki ucundan tutan öğrencileri birbirleriyle eşleştirir.

Bu etkinlik ikili ve grup çalışması yapmadan önce grup üyelerini belirlemek için uygulanabilir.

1.2.8.2. Yaratıcılık

Bu bölümdeki etkinlikler öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanarak öğrendikleri dili kullanmaları amacına yöneliktir.

Örnek 9: Oyunun Kuralları

İkili veya dörtlü küçük gruplar halinde yapılan bu etkinlikte grup üyelerinden topla oynanan yeni bir oyun icat etmeleri ve oyuna has kurallar bulmaları istenir. Her grup koyduğu kuralı açıkça ifade edecek şekilde bir kâğıda yazar. Daha sonra gruplar oyun kurallarının yazılı olduğu metni diğer gruplarla değişir ve her grup diğer gruptan aldığı kurallara göre oyunu oynamaya başlar. Oyun oynanırken kuralların bulucusu grup, oyuna dair eleştirilerde bulunup oynayan grubu yönlendirir.

Başlangıç ya da orta düzeyde dil öğrenen öğrenciler için kullanılabilir olan bu etkinlik sayesinde öğrencilerin konuştukları, yazdıkları veya okudukları şeylerle hareketler arasında bir denge kurmaları açısından önemlidir.

Örnek 10: Garip Haberler

İkili gruplara ayrılan öğrencilerin her birine gazete ya da dergilerden kesilmiş haber başlıkları verilir. Öğrencilerden bu haber başlıklarını birleştirip bir haber metni oluşturmaları istenir, hazırlanan haber metinleri çok ilginç olabilir.

Bu etkinlik özellikle ileri ya da orta düzeyde öğrenci gruplarının yazma becerisini geliştirmede kullanılır. Öğrencilerden gerekirse hazırladıkları haberi dramatize etmeleri istenebilir.

Örnek 11: Gündüz Rüyası

Öğretmen öğrencilerine bir hikâyeye okurken, hikâyeyi okumayı ilginç bir noktada keserek hikâyenin devamını öğrencilerin getirmesi istenir. Öğrencilerin hikâyeyi istediği şekilde

devam ettirebildiği bu etkinlik orta ve ileri düzey gruplarda konuşma becerisini geliştirmek için kullanılabilir.

1.2.8.3. Kelime Oyunu

Bu bölümde bahsedilen etkinliklerde önemli olan kelime oyunları değil, eldeki fikri geliştirmek için kullanılan dildir. Amaç manasız kelimeler üretmek değil, manası olmasa bile bu kelimeleri dil bütünlüğü içinde kullanabilmektir.

Örnek 12: Dinle Beni

Bu etkinlikte altışarlı gruplar oluşturulur ve her gruptaki öğrencilerden bir tanesinin diğerlerinden ayrı yerde durması istenir. Diğer beş öğrenciye ise farklı konularda karşılarındaki kişilerden yardım isteyecekleri konular yazılı kâğıtlar dağıtılır. Öğrenciler sırayla kenarda duran öğrenciye giderek ellerinde yazılı olan konuyla ilgili diyalog oluştururlar. Birinci öğrenci gidip konuşmaya başlar, diyalog devam ederken, ikinci öğrenci onlara katılır bu kez kenarda duran öğrencinin dikkatini kendi konusuna çekmeye çalışır. Üçüncü, dördüncü ve beşinci öğrenci sırayla giderek dikkati kendi konularına çekmeye çalışır. Sonuçta farklı kişiler arasında, ayrı konulardaki konuşmalar aynı anda gerçekleşir.

Etkinlik sırasında sınıfta çok fazla gürültü olsa da, orta ve ileri düzey öğrenci gruplarına konuşma becerisi kazandıran kullanılmaya değer bir etkinliktir.

Örnek 13: Rasgele Sözcük

Öğretmen sözlükten rasgele beş kelime seçer ve eğer manaları bilinmiyorsa öğrencilere açıklar. Dörder kişilik gruplar halinde çalışan öğrenciler bu beş kelimeyi kullanarak bir, en fazla iki cümle kurarlar. Sonrasında grup sözcüsü cümleyi okur ve diğer grup üyeleri bu cümleyi dramatize eder.

Örnek 14: Grup Şiiri

Öğrencilerden altışarlı gruplar halinde çalışmalarını istenir. Her gruba bir kelime verilir ve grup üyelerinden bu kelimeyi kullanarak bir cümle yazmaları istenir. Öğrenciler bu cümleleri birbirlerinden yardım almadan yazarlar ve her grup kâğıdını diğer bir gruba değiştirir. Diğer grubun cümlelerini alan gruptan bu cümleleri kullanarak bir şiir yazmaları istenir. Şiir yazarken grup üyeleri bir cümle ekleyebilir ya da çıkartabilir. Sonrasında ise gruplar şiirlerini birbirlerine okur.

1.2.8.4. Problem Çözme

Bu bölümde verilen etkinliklerde öğrencilerden çeşitli problemlere çözüm bulmaları istenir. İkili ya da grup çalışması gerektiren bu etkinlikler öğrencilere neye öncelik tanıyacaklarını, çözüme nasıl başlayacaklarını, kendi kendilerine cevap vermelerini sağlar. Daha yaratıcı bir dil kullanımı sağlayan problem çözme etkinlikleri kolay seviyeden uygulanmaya başlamalıdır.

Örnek 15: İssız Ada

Orta düzey gruplar için uygun olan bu etkinlikte öğrencilere ıssız bir adada mahsur kaldıkları söylenir. Nemli havası olan adada içme suyu, muz ağaçları ve Hindistan cevizi vardır. Öğrenciler yalnız çalışarak yaşamak için ihtiyaçları olan 12 maddeyi yazarlar, daha sonra yazdıklarını diğer arkadaşlarıyla karşılaştırarak en gerekli sekiz maddeye karar verip, önem sırasına göre dizerler.

Bu etkinlik öğrencilere, neden gösterme, sorma, aynı fikirde olma ya da olmama, öneride bulunma gibi konularda uygulamalar yaptırmada konuşma ve yazma amaçlı kullanılabilir.

Örnek 16: Yangın

Başlangıç ya da orta düzeydeki öğrenciler için kullanılabilir olan bu etkinlik neden sorma ve gösterme veya koşul gerektiren şeyleri düşünme amaçlı kullanılabilir. Öğretmen öğrencilere yangın çıktığını ve kendilerine ait birkaç parça eşyayı almak için çok kısa bir sürelerinin çok kısa olduğunu söyler ve beraberlerinde götürmek üzere beş nesneyi seçmelerini ister. Öğrenciler sırayla yazdıkları listeyi okuyup bu nesnelere neden seçtiklerini nedenleriyle açıklar, diğer öğrencilerse “Neden bunu seçtin?” ya da “Neden seçmedin?” diye sorular sorar.

Örnek 17: Boşluktaki Kale

Beşer kişilik gruplar halinde çalışan öğrencilere, iki adet A-4 kâğıt, on iki karton ve otuz adet ataç verilir. Her gruptan bu malzemeleri kullanarak mümkün olduğunca yüksek ve yıkılmayacak binalar yapmaları istenir. Binalar bittikten sonra her gruptan bir kişi diğer gruplarının yapısını eleştirir, grup üyeleri ise yapılarını savunur.⁵⁴

⁵⁴ Demirel, Ö., Öğretimde Planlama ve Değerlendirme Öğretme Sanatı, Ankara, 1999, s.74-80.

1.3. SONUÇ

Bu araştırmada dramatizasyon yönteminin yabancı dil öğretimindeki önemi vurgulanarak bu yöntemin uygulanma sürecine yönelik bilgilere, öğretmen dikkat etmesi gereken unsurlar ve örnek etkinliklere yer verilmiştir.

Her yaş seviyesinde ve her düzeyde öğrenci grubuna rahatlıkla uygulanabilen dramatizasyon yöntemi yabancı dil öğretmenleri tarafından öğretilen konuyu pekiştirmek, edinilen bilgileri uygulama yaparak kalıcı hale getirmek amacıyla kullanılmalıdır. Öğrencilerin pasif bir dinleyici durumundan, aktif bir katılımcıya dönüşmesini sağlayan dramatizasyon, konuyu canlandırıp derse hareket kattığı için çocukların hareket ihtiyacını karşılar, öğrencilerin ilgileri derse yönelir ve öğrenme süreci daha etkin bir hal alır. Öğrenciler tarafından oyun olarak algılanan yöntem sayesinde öğrenciler öğrenirken eğlenir ve yabancı dil öğrenmeye istekli hale gelirler. Gerçek hayata prova niteliği taşıyan drama çalışmaları öğrencilere edindikleri bilgileri kullanmaları ve yaptıkları hataları görüp düzeltmeleri için fırsat sunar.

Yaparak yaşayarak öğrenme gerçekleştiği için öğrencilerin dilsel gelişiminin yanı sıra sosyal, zihinsel ve fiziksel gelişimlerine de yararlı olmaktadır. Öğrencilerin sosyal hayatta ihtiyaçları olan özgüven duygusu kazanmalarına, başkalarının duygu ve düşüncelerini anlayıp empati kurmalarına, herkesin fikrine saygılı olmaya ve disiplin duygusunun gelişmesine yardımcı olmaktadır.

Bu çalışmada dramatizasyon yönteminin öğretmen ve öğrenciye sunduğu tüm bu olumlu sonuçlar göz önüne alınarak yabancı dil öğretmenlerinin bu yöntemden gerektiği şekilde ve yeterince yararlanmasında ön sürülmekte ve bu çalışmanın dramatizasyon yöntemini uygulamak isteyen yabancı dil öğretmenlerine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

EKLER

EK-1

YAPILAN ARAŞTIRMA VE SONUÇLARI

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmada, devlet ilköğretim okulları 5. sınıf İngilizce dersinde sağlık problemleri konusunun öğretiminde dramatizasyon ağırlıklı yöntem ile geleneksel anlatım yöntemi karşılaştırılmaktadır. Araştırmada dramatizasyon ağırlıklı yöntem ile geleneksel anlatım yöntemi bağımsız değişken, öğrencilerin erişileri ise bağımlı değişkendir.

Araştırmanın evrenini, İstanbul ili devlet ilköğretim okullarının 5.sınıfları, örneklemini ise İstanbul Sarıyer ilçesi Alpaslan İlköğretim Okulu 5.sınıfları oluşturmuştur. Gelişigüzel olarak seçilen deney ve kontrol grubundaki öğrenciler yaş, öğretmen, cinsiyet açısından denkleştirilmiştir. Öğrenciler 5/A ve 5/C şubelerinden olup deney kümesi olarak belirlenen 5/A şubesi 39, kontrol şubesi olarak belirlenen 5/C şubesi ise 38 mevcuttur. Ancak ön testte ya da son teste katılmayan öğrenciler her iki kümede de araştırma kapsamından çıkarılmıştır. Ayrıca örneklemin seçiminde yaş değişkeni de göze alınarak genele göre yaş farkı olan öğrenciler örnekleme dâhil edilmemiştir. Böylece deney ve kontrol kümelerinde 30'ar öğrenci ile araştırma tamamlanmıştır. Örneklemini oluşturan öğrencilere ait bulgular Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1- Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Grup	Kız Öğrenci Sayısı	Kız Öğrenci Oranı(%)	Erkek Öğrenci Sayısı	Erkek Öğrenci Oranı(%)	Toplam	Örneklemdaki Oranı
Kontrol	15	50	15	50	30	50
Deney	15	50	15	50	30	50
Toplam	30	100	30	100	60	100

Deney kümesi olarak seçilen Alpaslan İlköğretim Okulu 5/A sınıfı öğrencilerine sağlık problemleri konusu araştırmacı tarafından dramatizasyon ağırlıklı yöntem uygulanarak öğretilmiştir.

Kontrol grubu olarak belirlenen Alpaslan İlköğretim Okulu 5/C sınıfı öğrencilerine ise aynı konu yine araştırmacı tarafından geleneksel anlatım yöntemi kullanılarak öğretilmiştir. İlgili konu anlatımının başında ve bitiminde araştırmacı tarafından hazırlanmış aynı başarı testi soruların yerleri değiştirilerek, her iki kümeye de ikişer kez uygulanmıştır.

Veri toplama aracı olarak kullanılan testin hazırlanmasında hedef davranışlar ve araştırma yapılan okulda görev yapan İngilizce öğretmenlerinin görüşleri esas alınarak ölçülmek istenen davranışlara yönelik araştırmacı tarafından toplam 30 sorudan oluşan ve boşluk doldurma tekniği kullanılarak ölçme araçları hazırlanmıştır.

Ön test ve son test 30 aynı sorudan oluşmaktadır. Ön testte kullanılan soruların yerleri değiştirilerek son test hazırlanmıştır. Testlerde kullanılan resimler 5. sınıf İngilizce dersi Öğrenci kitabından alınmıştır.⁵⁵ Ön test Ek- 5'te Son test Ek-6'da, Ön test cevap anahtarı Ek-7'de Son test cevap anahtarı ise Ek-8'de verilmiştir.

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin bilgi seviyelerini ölçmek amacıyla konu anlatımı öncesinde 30 sorudan oluşan ön test uygulanmıştır. Konu anlatımının sonunda ise öğretilenlerin kavranıp kavranmadığını ortaya koymak amacıyla 30 soruluk son test uygulanmıştır.

Kontrol ve deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son testte elde ettikleri puanlara ait veriler SPSS 13.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın alt problemlerine cevap bulabilmek için ön test ve son test bağımsız örneklem t testi sonuçlarına bakılmıştır. Grupların ön test sonuçlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir farka rastlanmaması sonucu, ön test ortalamalarının eriştiği üzerinde hata etkisine yol açmayacağı varsayılmıştır.

ARAŞTIRMA SONUÇLARI VE ANALİZLERİ

Bu bölümde veri analizi sonrası araştırmanın alt problemlerine ait bulgulara yer verilmiştir.

Ön Test ve Son Test Erişi Puanlarının Karşılaştırılması

Deney ve kontrol gruplarına uygulanan son testin iç tutarlılığını ölçmek için yapılan Cronbach alfa güvenilirlik analizi sonucunda, son testin alfa güvenilirlik katsayısı 0,75 çıkmıştır. Elde edilen bu değer gruplar arası eriştiği farklarını ölçmede güvenilirlik açısından yeterli düzeyde olduğu kabul edilmiştir.

Ön testin alfa güvenilirlik katsayısı ise öğrencilerin önceden konu ile ilgili bilgileri olmadığı ve soruları cevaplayamamış olmalarından hesaplanmamıştır.

Araştırmaya katılan tüm öğrencilerin ön test ve son testte elde ettikleri ortalama puanlar t testi uygulanarak karşılaştırılmış ve sonuçlar Tablo 2'de verilmiştir.

⁵⁵ Ersöz, A.- Çakır, A.- Özkan, N.- Cephe, P.T.- Demir, G.- Peker, B.G., Time For English, Ankara, 2007, s.121, 122, 124.

Tablo 2- Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Ön Test ve Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

	n	x	S	Std. Hata Ort.	Test Değeri = 0			
					t	df Serbestlik derecesi	Sig (2-tailed) Anlamlılık düzeyi	Ortalama Farkı
Ön test	60	1.2167	1.26346	.16311	7.459	59	.000	1.2167
Son Test	60	25.4667	3.52938	.45564	55.892	59	.000	25.4667

Araştırmaya katılan 60 öğrenci, öğretim süreci öncesinde konulara dair bilgi sahibi olmadığından öğrencilerin ön test ortalaması 1,22'dir. Her iki yöntemde de öğretim sonrası 25,47 ortalamaya erişilmiştir. Ön test standart sapma değeri 1,26; son test için 3,53'tür. Ön test ve son test ortalamaları arasındaki fark son test lehine anlamlıdır ($p < 0,05$).

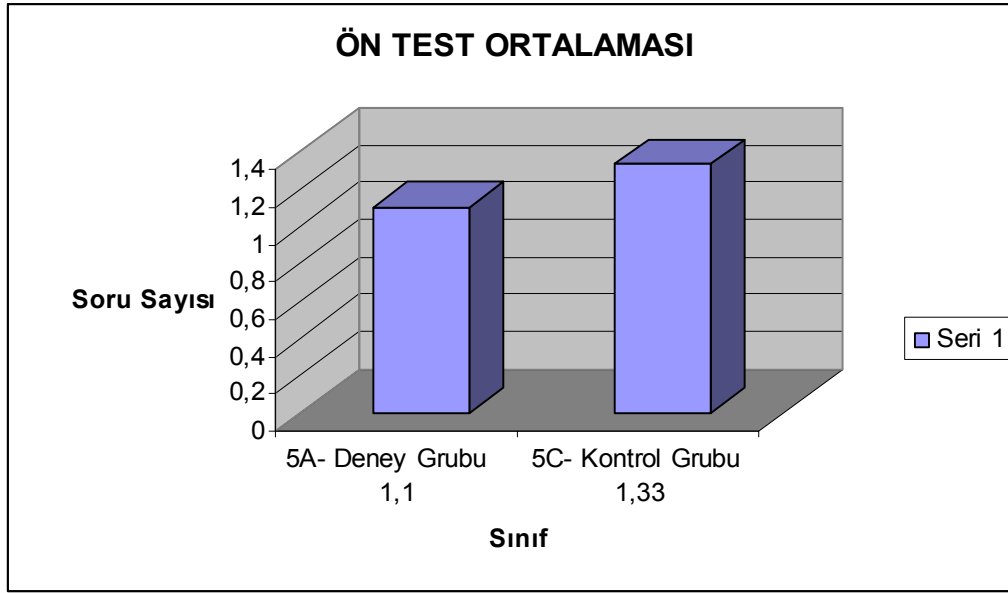
Kontrol ve deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son testten elde ettikleri ortalama puanlar, ön test ve son test erişim puanları ortalaması ile bu puanlar arasındaki farklılıklar, t testi ile sınımlanmış ve sonuçlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3- Kontrol ve Deney Gruplarının Erişim Açısından Karşılaştırılması

	Grup	n	x	S	Std. Hata Ort.	Ortalamaların Eşitliği için t-testi				
						t	df Serb. Der.	Sig (2-tailed) Anlamlı. düzeyi	Ort. Farkı	Std. Hata Ort.
Ön test	Kontr.	30	1.3333	1.34762	.24604	.712	58	.479	.2333	.32759
	Deney	30	1.1000	1.18467	.21629					
Son test	Kontr.	30	23.7667	3.40064	.62087	-4.232	58	.000	-3.4000	.80339
	Deney	30	27.1667	2.79264	.50986					
Erişim	Kontr.	30	22.4333	3.53976	.64627	-4.500	58	.000	-3.6333	.80746
	Deney	30	26.0667	2.65139	.48408					

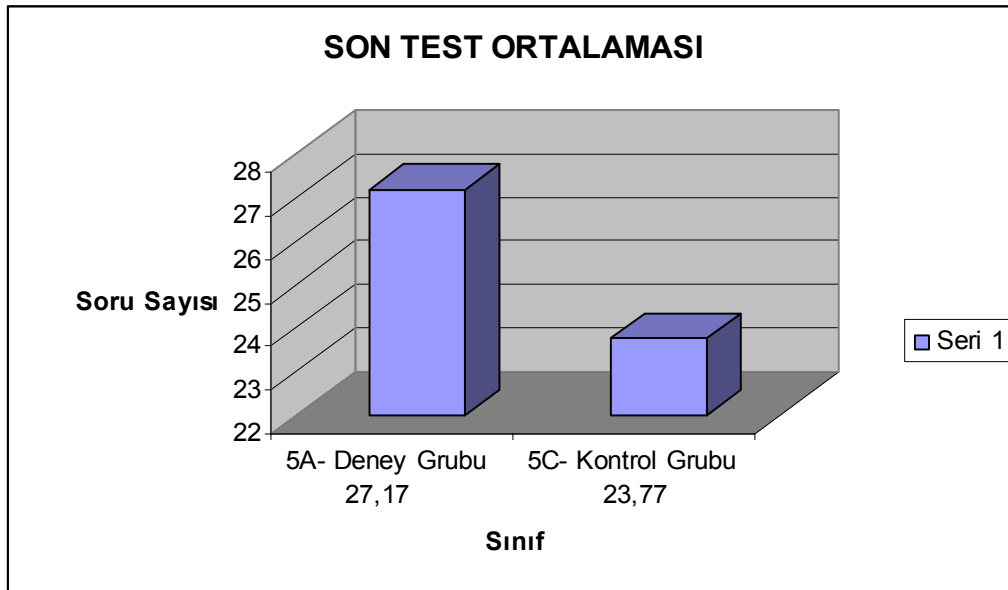
Ön testte kontrol grubuna ait puanlar deney grubuna göre daha yüksek iken, konu anlatımı yapıldıktan sonra uygulanan son testte deney grubunun kontrol grubuna göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Çizelge 1- Kontrol ve Deney Gruplarının Ön Test Ortalamaları

Kontrol grubundaki 30 öğrencinin ön test puan ortalaması 1,33 iken, deney grubunun ortalaması 1,10'dur. Ön testte kontrol grubuna ait standart sapma değeri 1,35 iken, deney grubuna ait standart sapma değerinin 1,18 olarak bulunmuştur. Ön testte kontrol grubunun deney grubuna nazaran 0,23 puan daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu görülür. Ancak ön testte iki grubun da elde ettiği puan ortalamaları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($p < 0.05$).

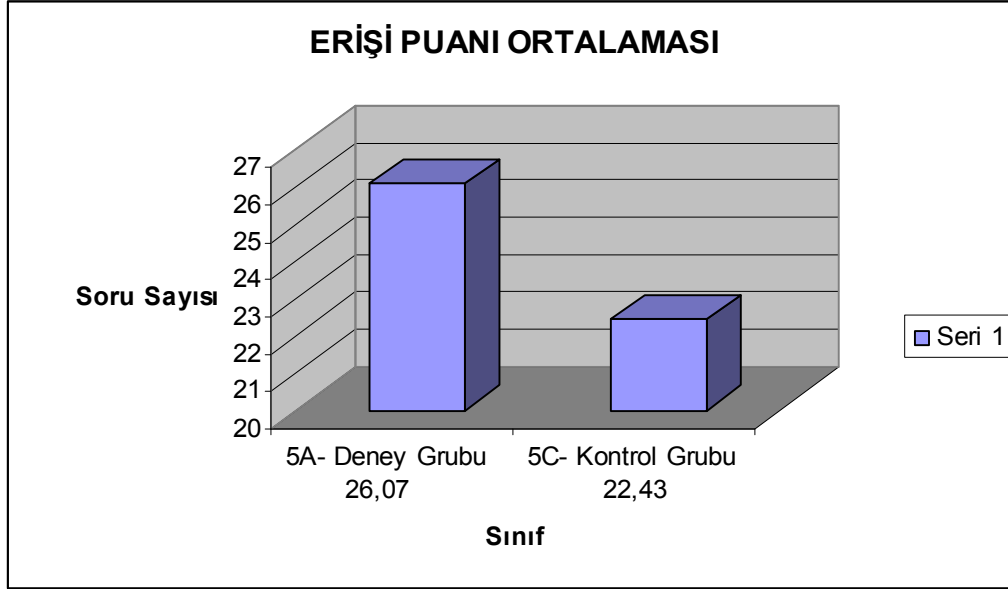
Çizelge 2- Kontrol ve Deney Gruplarının Son Test Ortalamaları

Kontrol grubunun son test puan ortalaması 23,77, deney grubunun ise 27,17'dir. Son testte kontrol grubuna ait standart sapma değeri 3,40; deney grubuna ait standart

sapma değeri ise 2,79'dur. Son testte deney grubu kontrol grubuna nazaran 3,40 puan daha yüksek bir ortalamaya sahiptir. Ortalamalar arasındaki bu fark deney grubu lehine anlamlıdır ($p<0.05$).

Çizelge 3- Kontrol ve Deney Gruplarının Erişi Puanı Ortalamaları

Kontrol grubu erişiş puan ortalaması 22,43 iken, deney grubunda bu rakam 26,07'dir. Kontrol ve deney gruplarındaki öğrencilerin erişiş puanları arasındaki 3,63 puanlık fark deney grubu lehine anlamlıdır ($p<0.05$)

Erişiş puanları ortalamasında deney grubu lehine anlamlı farka rastlanmış olması devlet ilköğretim okulları 5. sınıf İngilizce dersinde sağlık problemleri konusunun öğretiminde dramatizasyon tekniğinin kullanıldığı deney grubu ile geleneksel anlatım yönteminin kullanıldığı kontrol grubu erişişleri arasında dramatizasyon tekniği kullanılan grup lehine anlamlı bir fark olduğu denencesini desteklemektedir.

Ön test ortalamalarında kontrol ve deney grupları arasında anlamlı bir fark yok iken son test ve erişiş puan ortalamalarında deney grubunun dikkate değer bir farkla daha yüksek bir ortalamaya sahip olmasında uygulanan drama tekniğinin etkisi bulunmaktadır.

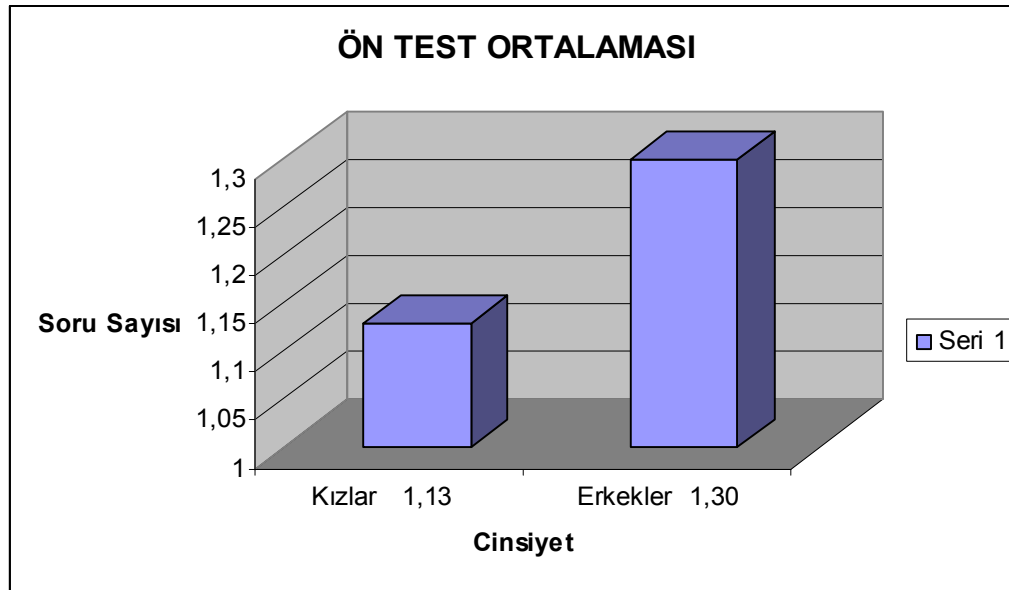
Ön Test ve Son Test Puanlarının Erişiş Açısından Karşılaştırılması

Kız ve erkek öğrencilerin ön test ve son testte elde ettikleri ortalama puanlar, ön test ve son test erişiş puanları ortalaması ile bu puanlar arasındaki farklılıklar, t testi ile sınanmış ve sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4- Kontrol ve Deney Grubu Öğrencilerinin Ön Test ve Son Test Puanlarının Erişi Açısından Karşılaştırılması

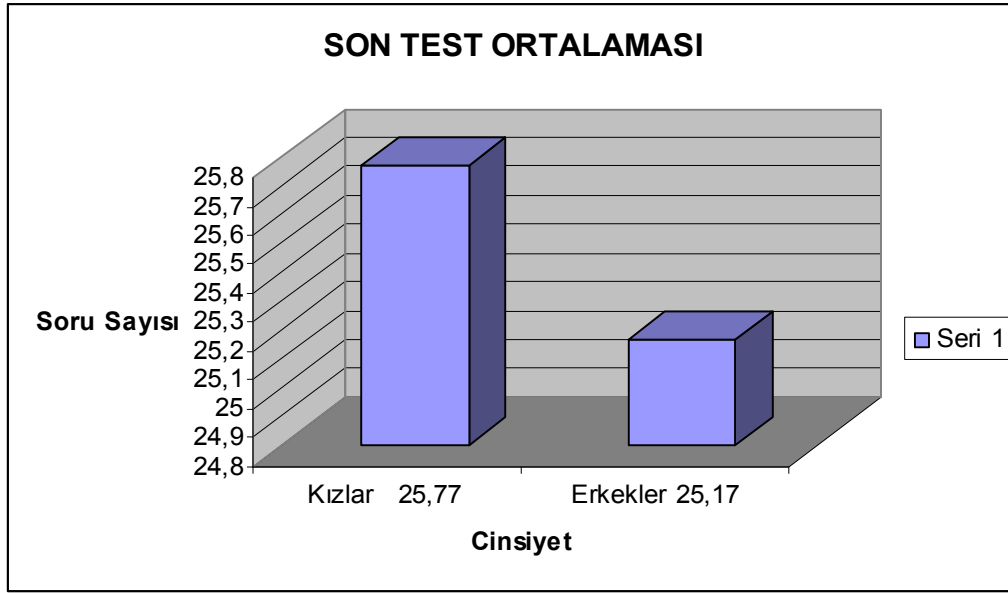
	Cins.	n	x	S	Std. Hata Ort.	Ortalamaların eşitliği için t testi				
						t	df Serb. Der.	Sig (2-tailed) Anlamlı. düzeyi	Ort. Farkı	Std. Hata Farkı
Ön test	Kız	30	1.1333	1.30604	.23845	-.508	58	.614	-.1667	.32830
	Erkek	30	1.3000	1.23596	.22565					
Son test	Kız	30	25.7667	3.03637	.55436	-.655	58	.515	.6000	.91572
	Erkek	30	25.1667	3.99209	.72885					
Erişi	Kız	30	24.6333	3.53781	.64591	-.822	58	.414	.7667	.93245
	Erkek	30	23.8667	3.68345	.67250					

Çizelge 4- Ön Test Ortalamalarının Cinsiyet Açısından Değerlendirmesi

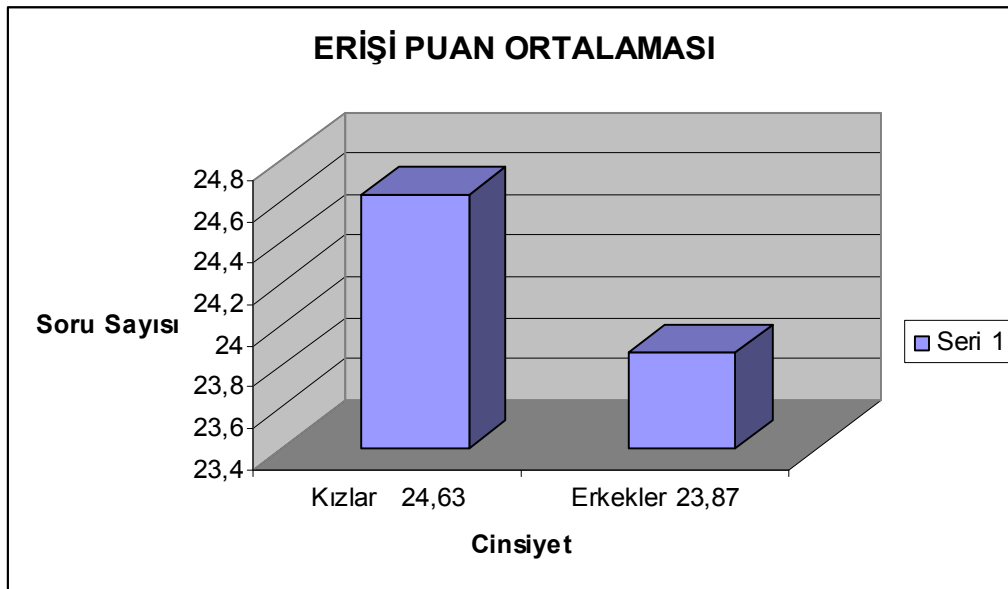
Araştırmaya katılan deney ve kontrol grubundaki 30 kız öğrencinin ön test puan ortalamaları 1,13 iken; 30 erkek öğrencinin ön test puan ortalaması 1,30'dur. Erkek öğrenciler kızlardan 0,17 puan yüksek bir ortalamaya sahiptirler. Fakat ön test puan ortalamalarından erkekler lehine anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p < 0,05$).

Çizelge 5- Son Test Ortalamalarının Cinsiyet Açısından Değerlendirmesi

Son test puan ortalamalarına bakıldığında, kız öğrencilerin puan ortalaması 25,77; erkek öğrencilerin puan ortalaması ise 25,17'dir. Son test puanlarında bu kez kız öğrenciler erkek öğrencilerden 0,60 puan yüksek bir ortalamaya sahiptir. Fakat ortalamalar arasındaki 0,60'lık fark anlamlı değildir ($p < 0,05$).

Çizelge 6- Erişi Puan Ortalamalarının Cinsiyet Açısından Değerlendirmesi

Erişi puan ortalamalarına bakıldığında ise kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre 0,77 puan farkla daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları görülmüş, fakat bu farkın kız öğrenciler lehine anlamlı bir fark oluşturmadığı saptanmıştır ($p < 0,05$).

Ön test, son test ve erişim puanları kız ve erkek öğrenciler açısından kıyaslandığında, her iki cins adına da anlamlı bir farka rastlanmamış olması araştırmanın alt problemine de yanıt verilmiştir. Bu bulguya göre, devlet ilköğretim okulları 5. sınıf sağlık problemleri konusunun işlenmesinde dramatizasyon tekniği kullanılan grup ile geleneksel anlatım yöntemi kullanılan grubun erişimleri arasında cinsiyet açısından anlamlı bir fark yoktur denencesi desteklenmiştir.

Örneklemini, 2007 – 2008 Eğitim – Öğretim Yılı İstanbul İli Sarıyer Alpaslan İlköğretim Okulu 5.sınıf öğrencilerinin oluşturduğu bu çalışmada dramatizasyon tekniği ağırlıklı yönteminin “Sağlık Problemleri” konusunu içeren İngilizce derslerindeki erişime etkisi incelenmiştir. Kontrol gruplu ön test – son test deneme modeli kullanılarak iki grup arasında bulgular açısından oldukça anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. Araştırmanın alt problem cümleleri ve elde edilen bulgulara ait yorumlar şöyledir:

1. İlköğretim 5. sınıf İngilizce dersinin sağlık problemleri konusunun öğretiminde dramatizasyon tekniği uygulanan deney grubu ile geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubunun erişimleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırma sonunda elde edilen bulgular “İlköğretim 5. sınıf İngilizce dersinin sağlık problemleri konusunun öğretiminde dramatizasyon tekniği uygulanan grup ile geleneksel yöntemin uygulandığı grubun erişimleri arasında anlamlı bir fark vardır.” denencesini destekler niteliktedir. Elde edilen bulgulara göre, geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubuna kıyasla, dramatizasyon tekniği ağırlıklı yöntemin uygulandığı deney grubu lehine anlamlı farka rastlanmıştır.

Örneklem dâhilindeki öğrencilerin ön test sonuçları itibariyle işlenen konular hakkında önceden bilgi sahibi olmadıkları ve her iki grubun bilgi seviyeleri arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Sağlık problemleri konusu işlendikten sonra yapılan son test sonuçlarına bakıldığında ise deney grubunun kontrol grubuna nazaran daha yüksek bir ortalamaya sahip olması, ilgili konuların öğretiminde dramatizasyon ağırlıklı yöntemin geleneksel yöntemle oranla daha verimli sonuçlar verdiğini göstermektedir.

Deney grubunda uygulanan drama tekniği sayesinde öğrenciler konuyu yaparak-yaşayarak ve eğlenerek öğrendiği, öğrenme faaliyetleri farklı duyu organlarına hitap ettiği ve örnekleme oluşturan grup üyelerinin yaş seviyesine uygun olduğu için dramatizasyon tekniğinin geleneksel anlatım yöntemine oranla daha etkili ve verimli sonuçlar verdiği saptanmıştır.

2. İlköğretim 5. sınıf İngilizce dersinin sağlık problemleri konusunun öğretiminde dramatizasyon tekniği uygulanan grup ile geleneksel yöntemin uygulandığı grubun erişileri arasında cinsiyet açısından anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırma sonunda elde edilen bulgular “İlköğretim 5. sınıf İngilizce dersinin sağlık problemleri konusunun öğretiminde dramatizasyon tekniği uygulanan grup ile geleneksel yöntemin uygulandığı grubun erişileri arasında cinsiyet açısından anlamlı bir fark yoktur.” denencesini destekler niteliktedir. Elde edilen bulgulara göre, kontrol grubu ve deney grubundaki öğrencilerin cinsiyetleri ile ön test – son test puanları karşılaştırılmış fakat anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

5.sınıf İngilizce dersindeki sağlık problemleri konusunun öğretiminde öğrencilerin kız veya erkek olması ön test ve son test erişi puanları arasındaki farkın anlamlı olmasına etki etmemektedir. Diğer bir deyişle, konu anlatımında kullanılan yöntemin etkinliği öğrencilerin cinsiyetleri itibariyle değişkenlik göstermemiştir.

EK-2

KONTROL GRUBU İÇİN DERS PLANI-1

BÖLÜM I:

Süre: 40 + 40 + 40 dakika (3 Ders)	
DERS	İNGİLİZCE
SINIF	5/C
ÜNİTE	SAĞLIK PROBLEMLERİ
ÖĞRENME ALANI	HASTALIKLAR

BÖLÜM II:

Öğrenci Kazanımları/ Hedef ve Davranışlar	1. Kendinin veya başkasının hastalığından bahseder. 2. Hastalığa dair uygun tavsiyelerde bulunur.
Ünite Kavramları ve Sembolleri/ Davranış Örüntüsü	Vücudun bölümleri, hastalıklar, tavsiyeler.
Güvenlik Önlemleri (Varsa)	
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	Dilbilgisi-çeviri yöntemi, düz anlatım tekniği, soru-cevap tekniği.
Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça	Ders kitabı, tahta, tebeşir.

Etkinlik Örneği :

Giriş: Günlük hayatta sıkça karşılaşılan sağlık problemleri öğrencilere anadilde sorulur ve öğrencilerden bu rahatsızlıklara uygun tavsiyeler vermeleri istenir.
Öğrencilere bu üniteye başlıca sağlık problemlerini ve tavsiyede bulunmayı öğrenecekleri açıklanır.

1-Vücutla İlgili Yeni Kelimelerin Öğretimi:

Öğrencilerden bir önceki sene vücudun bölümleri ile ilgili kelimelerden hatırladıklarını söylemelerini istenir ve bunlar tahtaya yazılır.

Ardından yeni üniteye vücut ile ilgili kelimeleri öğretmen tarafından tahtaya anlamlarıyla beraber yazılır ve öğrencilerden bu kelimeleri defterlerine yazmalarını istenir.

2- Tekil- Çoğul Bilgisinin Öğretimi:

İngilizcede tekil isimlerin nasıl çoğul yapıldığı öğretmen tarafından tahtaya yazılarak anlatılır. Kuraldışı olan kelimelerin tekil ve çoğul halleri verilir, öğrencilerin sözlü katılımıyla vücut ile ilgili kelimelerin tekil ve çoğul halleri tahtaya yazılır. Öğrencilerden tahtada yazılı olan bilgileri defterlerine yazmaları istenir.

3- Başlıca Hastalık İsimlerinin Öğretimi:

Üniteye geçen hastalık isimlerinin İngilizceleri öğretmen tarafından Türkçe anlamlarıyla tahtaya yazılır ve öğrenciler bu kelimeleri defterlerine yazarlar.

Öğretmen ders kitabında konuyla ilgili verilen resimlerden birini gösterir ve resimdeki kişinin rahatsızlığına dair cümle kurup tahtaya yazar. Ardından öğrencilerden kitaptaki diğer resimlere dair cümleler kurup defterlerine yazmaları istenir.

Öğretmen her cümle için farklı bir öğrenciye konuşma hakkı vererek öğrencilerin yanıtlarını kontrol eder, varsa hataları düzeltir.

Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem çözme vb.)

Vücudun bölümleri ve sağlık problemleri ile ilgili kavramların öğrenilmesi.

Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.)	
Özet	Öğrenciler bu etkinliklerin sonunda vücut ve hastalıklarla ilgili yeni kelimeler öğrenir, isimlerin tekil ve çoğul hallerini söyler ve kendinin ya da bir başkasının sağlık problemlerinden İngilizce olarak bahsedebilir.

BÖLÜM III

Ölçme-Değerlendirme: Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için ek Ölçme-Değerlendirme etkinlikleri	Bireysel değerlendirme : 1. Vücudun bölümlerinin İngilizce olarak söyleyiniz. 2. Vücut ile ilgili kelimeleri tekil ve çoğul halleriyle söyleyiniz. 3. Sıkça karşılaştığımız sağlık problemlerini İngilizce olarak söyleyiniz.
Dersin Diğer Derslerle İlişkisi	Fen Bilgisi dersi, Vücudumuzu Tanıyalım teması

BÖLÜM IV

Planın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	
---	--

EK-2- devam

KONTROL GRUBU İÇİN DERS PLANI-2

BÖLÜM I:

Süre: 40 + 40 + 40 dakika (3 Ders)	
DERS	İNGİLİZCE
SINIF	5/C
ÜNİTE	SAĞLIK PROBLEMLERİ
ÖĞRENME ALANI	HASTALIKLAR

BÖLÜM II:

Öğrenci Kazanımları/ Hedef ve Davranışlar	1. Kendinin veya başkasının hastalığından bahseder. 2. Hastalığa dair uygun tavsiyelerde bulunur.
Ünite Kavramları ve Sembolleri/ Davranış Örüntüsü	Vücudun bölümleri, hastalıklar, tavsiyeler.
Güvenlik Önlemleri (Varsa)	
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	Dilbilgisi-çeviri yöntemi, düz anlatım tekniği, soru-cevap tekniği.
Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça	Ders kitabı, tahta, tebeşir.

Etkinlik Örneği :

Giriş: Öğrencilerin bir önceki derste öğrendikleri kelimeleri sorarak hatırlamaları sağlanır.

1-Hastalığa Dair Diyalog Kurma:

-Öğretmen tarafından tahtaya hastalık sorup cevaplamaya dair diyalog yazılır ve sesli bir şekilde okunur.
-Öğrencilerden ikili çalışma yapıp kendi diyaloglarını oluşturmaları istenir. Tüm öğrenciler diyaloglarını sesli okur ve varsa hataları öğretmen tarafından düzeltilir.

2- Hastalıklarla İlgili Tavsiyelerde Bulunma:

-Öğretmen hastalıklara verilebilecek tavsiyelere dair kelimeleri Türkçe anlamlarıyla birlikte tahtaya yazar, bu kelimeleri telaffuz eder ve öğrencilerden bu kelimeleri defterlerine yazmalarını ister.
- Öğretmen tahtaya bir hastalık yazar ve hastanın ne yapması ve ne yapmaması gerektiğine dair tavsiye cümleleri yazarak okur.
-tahtaya farklı rahatsızlıklardan örnekler yazılır ve öğrencilerden tavsiye vermeleri istenir. Öğrenciler sırayla tavsiyelerini okur, gerekirse düzeltmeler yapılır.

3- Diyalog Oluşturma:

-Öğretmen tahtaya bir doktor ile hastanın diyalogunu örnek olarak yazar ve önce kendisi okur, ardından birkaç öğrenciye okutur.
-Öğrencilerin ikili gruplar halinde çalışarak kendi diyaloglarını yazıp sınıfın önünde okumaları sağlanır.

4- Kitaptaki Alıştırmaların Yapılması:

-Öğretmen, öğrencilerin ders kitabında verilen alıştırmaları cevaplamalarını sağlar ve sırayla cevaplandırılır.

Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem çözme vb.)	Hastalıklara dair uygun tavsiye vermenin öğrenilmesi.
Grupla Öğrenme Etkinlikleri	

(Proje, gezi, gözlem vb.)	
Özet	Öğrenciler bu etkinliklerin sonunda kendinin ya da bir başkasının sağlık problemlerine dair ne yapması ya da ne yapması gerektiğine dair İngilizce olarak tavsiyeler verebilir.

BÖLÜM III

Ölçme-Değerlendirme: Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için ek Ölçme-Değerlendirme etkinlikleri	Bireysel değerlendirme : 1. Bir kişinin rahatsızlığına dair soru sorup cevaplayın. 2. Bir hastaya ne yapması gerektiğine dair tavsiyelerde bulunun. 3. Bir hastaya ne yapmaması gerektiğine dair tavsiyelerde bulunun.
Dersin Diğer Derslerle İlişkisi	Fen Bilgisi dersi, Vücudumuzu Tanıyalım teması

BÖLÜM IV

Planın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	
---	--

EK-3

DENEY GRUBU İÇİN DERS PLANI-1

BÖLÜM I:

Süre: 40 + 40 + 40 dakika (3 Ders)	
DERS	İNGİLİZCE
SINIF	5/A
ÜNİTE	SAĞLIK PROBLEMLERİ
ÖĞRENME ALANI	HASTALIKLAR

BÖLÜM II:

Öğrenci Kazanımları/ Hedef ve Davranışlar	1. Kendinin veya başkasının hastalığından bahseder. 2. Hastalığa dair uygun tavsiyelerde bulunur.
Ünite Kavramları ve Sembolleri/ Davranış Örüntüsü	Vücudun bölümleri, hastalıklar, tavsiyeler.
Güvenlik Önlemleri (Varsa)	
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	İletişimsel yöntem, düz anlatım tekniği, dramatizasyon tekniği.
Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça	Ders kitabı, tahta, tebeşir, boya kalemleri, bir tarafında hasta bir insan resmi diğer tarafta rahatsızlığının İngilizce yazılı olduğu kartlar, tavsiye verirken kullanılacak gerçek objeler (doktor önlüğü, ilaç, hap, plaster, bardak, çorba kasesi, vs)

Etkinlik Örneği :

Giriş: Bir yanında hastalık resimlerinin olduğu kartlar öğrencilere teker teker gösterilir. Sınıftan bir öğrenci çağırılarak karttaki hastalığı mimikleriyle canlandırması istenir ve öğretmen bir yandan kartın diğer yüzünde yazılı olan hastalık ismini öğrencilere göstererek kelimeyi telaffuz eder ve öğrencilerden tekrarlamalarını ister. Bu etkinlik tüm kartlar bitene kadar devam eder.

1-Vücutla İlgili Yeni Kelimelerin Öğretimi:

- Öğrencilerden ayağa kalkıp bir önceki sene vücut ile ilgili öğrendikleri şarkıyı söylemeleri ve bu esnada şarkıda geçen organlarını üzerlerinde göstermeleri istenir. (Şarkı Ek-2’de verilmiştir.)
- Tahtaya öğretmen tarafından büyük bir insan vücudu resmi çizilerek öğrencilerden sırayla gelip önceki seneden hatırladıkları organ isimlerini yazmaları istenir.
- Öğretmen yeni ünite de geçen vücut ile ilgili bölümleri tahtadaki resim üzerinde gösterip yazar ve öğrencilerden tahtadaki resmi defterlerine çizip boyamalarını ister.

2- Tekil- Çoğul Bilgisinin Öğretimi:

- Öğretmen tahtaya bir tablo çizer ve bir tarafına vücut ile ilgili kelimelerin tekil, diğer tarafına ise çoğul hallerini yazarak öğrencilerden tekil ve çoğul yapmaya dair kuralı bulmaları istenir.
- Kural öğretmen tarafından doğrulandıktan/düzeltildikten sonra tahtaya yeni kelimeler yazılır ve öğrencilerden tahtaya gelip bu kelimelerin tekil ve çoğul hallerini tabloya yazmaları istenir.
- Öğrencilerden 3’erli gruplar halinde çalışıp kendi tekil-çoğul tablolarını resimlendirerek çizmeleri istenir.

3- Başlıca Hastalık İsimlerinin Öğretimi:

- Hastalık resimlerinin olduğu kartlar tahtaya yapıştırılır ve yanlarına İngilizceleri yazılır.
- Öğretmen öğrencilere hastalıklarına dair sorular sorar ve öğrencilerin seçtikleri bir rahatsızlıkla ilgili cümleler kurmalarını sağlar.
- 5 öğrenci tahtaya çıkarılarak kulaklarına bir hastalık ismi fısıldanır ve bu öğrencilerden o hastalığı dramatize ederek arkadaşlarının hastalığı tahmin etmeleri istenir.
- Bir öğrenciye kimse görmeden bir hastalık kartı verilir ve arkadaşlarından soru sorarak rahatsızlığı bulmaları istenir, doğru tahmin edene bir kart verilerek oyun devam eder ve bu oyun beş tur oynanır.

Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem çözme vb.)	Vücudun bölümleri ve sağlık problemleri ile ilgili kavramların öğrenilmesi.
Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.)	Konunun kavranması için çalışma grupları oluşturulur.
Özet	Öğrenciler bu etkinliklerin sonunda vücut ve hastalıklarla ilgili yeni kelimeler öğrenir, isimlerin tekil ve çoğul hallerini söyler ve kendinin ya da bir başkasının sağlık problemlerinden İngilizce olarak bahsedebilir.

BÖLÜM III

Ölçme-Değerlendirme: Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için ek Ölçme-Değerlendirme etkinlikleri	Bireysel değerlendirme : 1. Vücudun bölümlerinin İngilizce olarak söyleyiniz. 2. Vücut ile ilgili kelimeleri tekil ve çoğul halleriyle söyleyiniz. 3. Sıkça karşılaştığımız sağlık problemlerini İngilizce olarak söyleyiniz.
Dersin Diğer Derslerle İlişkisi	Fen Bilgisi dersi, Vücudumuzu Tanıyalım teması

BÖLÜM IV

Planın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	
---	--

EK-3- devam
DENEY GRUBU İÇİN DERS PLANI-2

BÖLÜM I:

Süre: 40 + 40 + 40 dakika (3 Ders)	
DERS	İNGİLİZCE
SINIF	5/A
ÜNİTE	SAĞLIK PROBLEMLERİ
ÖĞRENME ALANI	HASTALIKLAR

BÖLÜM II:

Öğrenci Kazanımları/ Hedef ve Davranışlar	1. Kendinin veya başkasının hastalığından bahseder. 2. Hastalığa dair uygun tavsiyelerde bulunur.
Ünite Kavramları ve Sembolleri/ Davranış Örüntüsü	Vücudun bölümleri, hastalıklar, tavsiyeler.
Güvenlik Önlemleri (Varsa)	
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	İletişimsel yöntem, düz anlatım tekniği, dramatizasyon tekniği.
Kullanılan Eğitim Teknolojileri- Araç, Gereçler ve Kaynakça	Ders kitabı, tahta, tebeşir, boya kalemleri, bir tarafında hasta bir insan resmi diğer tarafta rahatsızlığının İngilizce yazılı olduğu kartlar, tavsiye verirken kullanılacak gerçek objeler (doktor önlüğü, ilaç, hap, plaster, bardak, çorba kasesi, vs)

Etkinlik Örneği :

Giriş: Öğrencilere resimli hastalık kartları gösterilerek bir önceki derste öğrendikleri kelimeleri hatırlamaları sağlanır.

-Öğrencilerden seçtikleri bir hastalığı canlandırıp İngilizce olarak rahatsızlıklarını dile getirmeleri istenir.

1-Hastalığa Dair Diyalog Kurma :

-Öğretmen öğrencilere konu ile ilgili bir şarkı öğretir ve öğrencilerle birlikte hareketler eşliğinde söylenir. (Şarkı Ek-2’de verilmiştir.) Öğrencilerden ikili gruplar halinde çalışıp şarkıyı canlandırarak, bir diyalog şeklinde söylemeleri istenir.

-Öğretmen öğrencilerden birine rahatsızlığını sorar, soru cümlesiyle öğrenci tarafından verilen cevap tahtaya diyalog şeklinde yazılır.

-Öğrencilerden bazılarının hastalık kartlarından verilir ve öğrencilere ikili çalışma yaptırılarak kendi diyaloglarını oluşturmaları istenir. Öğrenciler diyaloglarını tahtaya çıkıp canlandırır.

2- Hastalıklarla İlgili Tavsiyelerde Bulunma:

-Öğretmen hastalıklara verilebilecek tavsiyelere dair kelimeleri Türkçe anlamlarıyla birlikte tahtaya yazar ve tahtaya olumlu ve olumsuz tavsiye örnekleri yazar.

-Öğretmen tahtaya büyük bir yıldız çizip ortasına bir hastalık yazar ve öğrencilerden tahtaya gelip yıldızın beş ucuna birden tavsiyeler yazmalarını istenir.

-Öğrencilerden üçlü gruplar halinde çalışıp kendi tavsiye yıldızlarını hazırlamaları istenir.

3- Diyalog Oluşturma:

-Öğretmen, öğrencilere bir doktor ile hastanın diyalogunun yazılı olduğu bir çalışma kağıdı verir ve öğrencilerden kendini iyi dinleyip diyalogdaki boş kısımları doğru bir şekilde doldurmaları istenir, diyalog tamamlandıktan sonra öğrencilerden birkaçını diyalogu canlandırmaları için tahtaya çağırır.

-Öğrencilerden ikili gruplar halinde çalışarak kendi diyaloglarını yazmaları ve diyalogu dramatize etmeleri istenir.

-Öğrencilerden 5’erli grup oluşturup 4 hasta ve 1 doktorun olduğu bir drama gösterisi hazırlamaları istenir. Öğrenciler gösteri esnasında öğrencilerin gerçek nesnelere, mimik ve el-kol hareketlerini kullanarak mümkün olduğunca doğal bir sunum yapmaları için cesaretlendirilir.

4- Kitaptaki Alıştırmaların Yapılması:

-Öğretmen, öğrencilerin ders kitabında verilen alıştırmaları cevaplamalarını sağlar ve sırayla cevaplandırılır.

Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem çözme vb.)	Hastalıklara dair uygun tavsiye vermenin öğrenilmesi.
Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.)	Konunun kavranması için çalışma grupları oluşturulur.
Özet	Öğrenciler bu etkinliklerin sonunda kendinin ya da bir başkasının sağlık problemlerine dair ne yapması ya da ne yapması gerektiğine dair İngilizce olarak tavsiyeler verebilir.

BÖLÜM III

Ölçme-Değerlendirme: Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme Öğrenme gücünü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için ek Ölçme-Değerlendirme etkinlikleri	Bireysel değerlendirme : 4. Bir kişinin rahatsızlığına dair soru sorup cevaplayın. 5. Bir hastaya ne yapması gerektiğine dair tavsiyelerde bulunun. 6. Bir hastaya ne yapmaması gerektiğine dair tavsiyelerde bulunun.
Dersin Diğer Derslerle İlişkisi	Fen Bilgisi dersi, Vücudumuzu Tanıyalım teması

BÖLÜM IV

Planın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	
---	--

ÖĞRETİLEN ŞARKILAR

Head, Shoulders, Knees and Toes (şarkı 1)

Head, shoulders, knees and toes
Head, shoulders, knees and toes
Eyes and ears and mouth and nose
Head, shoulders, knees and toes.

Is Jim Absent? (şarkı 2)

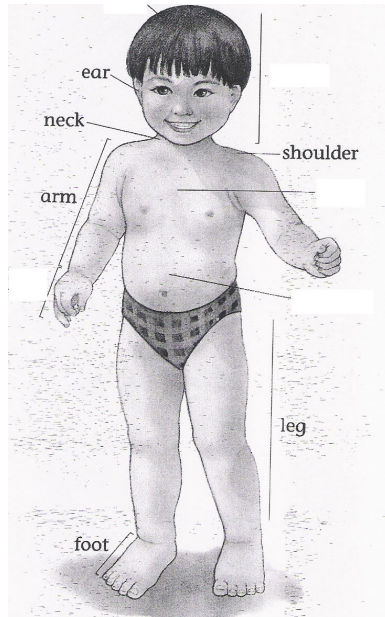
Is Jim Absent?
Is Jim Absent?
Yes, he is.
Yes, he is.
What's the matter with him?
What's the matter with him?
He is flu.
He is flu.

EK-5
ÖN TEST

Name, Surname:

Time: 20 minutes

A- WRITE THE NAMES OF THE BODY PARTS.

B- COMPLETE THE CHART.

	SINGULAR	PLURAL
Ex:	A toe	Toes
Ex:	An arm	Arms
1-	Tooth
2-	Eyes
3-	Foot
4-	Elbows

C- FILL IN THE BLANKS WITH THE APPROPRIATE NUMBER.

1. I have got elbows.
2. My sister has got fingers.
3. I have got back.

D- FILL IN THE BLANKS WITH THE RIGHT WORD.

-am	-is	-are
-have got	-has got	

1. Ia cold. What Should I do?
2. My sisterflu.
3. Linda absent today. She has got a bad cough.
4. The teachera stomachache.

E- COMPLETE THE CHART WITH THE RIGHT PRONOUN.

- him	-it
-you	-her

1. What is the matter with

2. What is the matter with

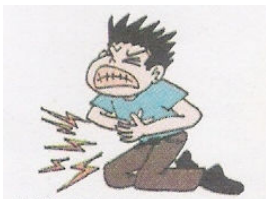
F- WRITE THE HEALTH PROBLEMS.

Ex: She has got a headache.

1-

2-

3-

4-

5-

G- FILL IN THE BLANKS WITH “SHOULD” OR “SHOULDN’T”.

1. My sister has got a cut on her finger. Sheuse a plaster.
2. Harry has got a high temperature. Hestay in bed and have a rest.
3. The boys have got a backache. Theycarry heavy things.
4. You have got a runny nose. Youblow your nose.

H- GIVE ADVICE.

1. **Patient 1:** I have got a bad cough.
Doctor: You should
2. **Patient 1:** I have got a headache.
Doctor: You shouldn't
3. **Patient 1:** I have got stomachache.
Doctor: You shouldn't
4. **Patient 1:** I have got a toothache.
Doctor: You should

EK-6
SON TEST

Name, Surname:

Time: 20 minutes

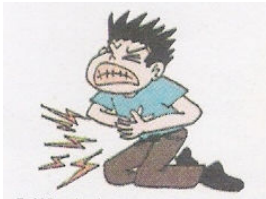
A- WRITE THE HEALTH PROBLEMS.

Ex: She has got a headache.

1-

2-

3-

4-

5-

B- FILL IN THE BLANKS WITH THE RIGHT WORD.

-am	-is	-are
-have got		-has got

1. Ia cold. What Should I do?
2. My sisterflu.
3. Linda absent today. She has got a bad cough.
4. The teachera stomachache.

C- FILL IN THE BLANKS WITH “SHOULD” OR “SHOULDN’T”.

1. My sister has got a cut on her finger. Sheuse a plaster.
2. Harry has got a high temperature. Hestay in bed and have a rest.
3. The boys have got a backache. Theycarry heavy things.
4. You have got a runny nose. Youblow your nose.

D-COMplete THE CHART.

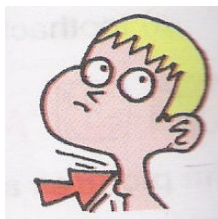
	SINGULAR	PLURAL
Ex:	A toe	Toes
Ex:	An arm	Arms
1-	Tooth
2-	Eyes
3-	Foot
4-	Elbows

E- COMPLETE THE CHART WITH THE RIGHT PRONOUN.

- him	-it
-you	-her

1. What is the matter with

2. What is the matter with

F- GIVE ADVICE.

1. **Patient 1:** I have got a bad cough.
Doctor: You should

2. **Patient 1:** I have got a headache.
Doctor: You shouldn't

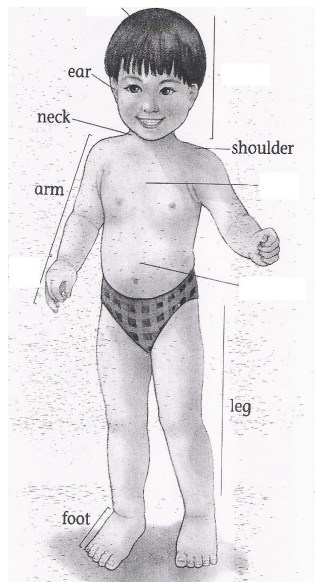
3. **Patient 1:** I have got stomachache.
Doctor: You shouldn't

4. **Patient 1:** I have got a toothache.
Doctor: You should

G- FILL IN THE BLANKS WITH THE APPROPRIATE NUMBER.

1. I have got elbows.
2. My sister has got fingers.
3. I have got back.

H- WRITE THE NAMES OF THE BODY PARTS.

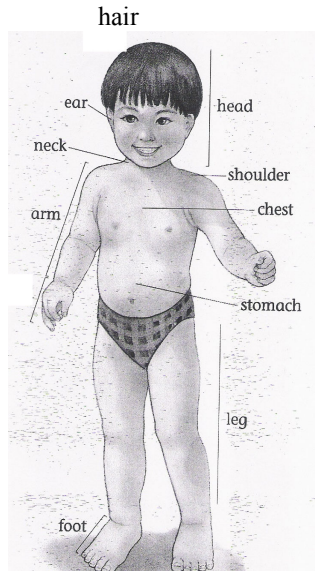

ÖN TEST / CEVAP ANAHTARI

Name, Surname:

Time: 20 minutes

A- WRITE THE NAMES OF THE BODY PARTS.

B- COMPLETE THE CHART.

	SINGULAR	PLURAL
Ex:	A toe	Toes
Ex:	An arm	Arms
1-	Tooth	Teeth
2-	An eye	Eyes
3-	<u>Foot</u>	Feet
4-	An elbow	Elbows

C- FILL IN THE BLANKS WITH THE APPROPRIATE NUMBER.

1. I have got **two** elbows.
2. My sister has got **ten** fingers.
3. I have got **one** back.

D- FILL IN THE BLANKS WITH THE RIGHT WORD.

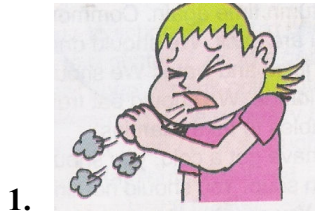
-am	-is	-are
-have got	-has got	

1. I **have got** a cold. What Should I do?
2. My sister **is** flu.
3. Linda **is** absent today. She has got a bad cough.

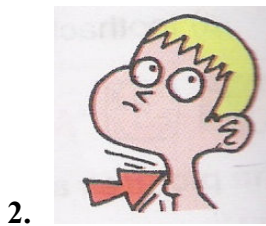
4. The teacher **has got** a stomachache.

E- COMPLETE THE CHART WITH THE RIGHT PRONOUN.

- him	-it
-you	-her

What is the matter with **her**?

What is the matter with **him**?

F- WRITE THE HEALTH PROBLEMS.

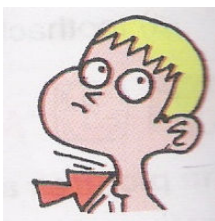
Ex: She has got a headache.

1- She has got a backache.

2-He has got a stomachache.

3- He has got a sore throat.

4- She has got cut on the arm.

5- He has got a high temperature.

G- FILL IN THE BLANKS WITH “SHOULD” OR “SHOULDN’T”.

- 1- My sister has got a cut on her finger. She **should** use a plaster.
- 2- Harry has got a high temperature. He **should** stay in bed and have a rest.
- 3- The boys have got a backache. They **shouldn’t** carry heavy things.
- 4- You have got a runny nose. You **should** blow your nose.

H- GIVE ADVICE.

1. **Patient 1:** I have got a bad cough.
Doctor: You should **have a rest / stay in bed / take a drop.**
2. **Patient 1:** I have got a headache.
Doctor: You shouldn’t **listen to rock music.**
3. **Patient 1:** I have got stomachache.
Doctor: You shouldn’t **drink cold drinks.**
4. **Patient 1:** I have got a toothache.
Doctor: You should **take a medicine.**

SON TEST / CEVAP ANAHTARI

Name, Surname:

Time: 20 minutes

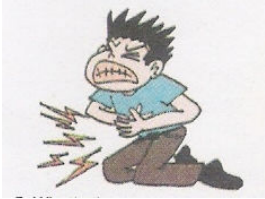
A- WRITE THE HEALTH PROBLEMS.

Ex: She has got a headache.

1- She has got a backache.

2-He has got a stomachache.

3- He has got a sore throat.

4- She has got cut on the arm.

5- He has got a high temperature.

B- FILL IN THE BLANKS WITH THE RIGHT WORD.

-am	-is	-are
-have got		-has got

1. I **have got** a cold. What Should I do?
2. My sister **is** flu.
3. Linda **is** absent today. She has got a bad cough.
4. The teacher **has got** a stomachache.

C- FILL IN THE BLANKS WITH “SHOULD” OR “SHOULDN’T”.

1. My sister has got a cut on her finger. She **should** use a plaster.
2. Harry has got a high temperature. He **should** stay in bed and have a rest.
3. The boys have got a backache. They **should’nt** carry heavy things.
4. You have got a runny nose. You **should** blow your nose.

D-COMplete THE CHART.

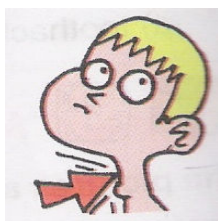
	SINGULAR	PLURAL
Ex:	A toe	Toes
Ex:	An arm	Arms
1-	Tooth	Teeth
2-	An eye	Eyes
3-	Foot	Feet
4-	An elbow	Elbows

E- COMPLETE THE CHART WITH THE RIGHT PRONOUN.

- him	-it
-you	-her

1. What is the matter with **her** ?

2. What is the matter with **him** ?

F- GIVE ADVICE.

1. **Patient 1:** I have got a bad cough.

Doctor: You should **have a rest / stay in bed / take a drop.**

2. **Patient 1:** I have got a headache.

Doctor: You shouldn't **listen to rock music.**

3. **Patient 1:** I have got stomachache.

Doctor: You shouldn't **drink cold drinks.**

4. **Patient 1:** I have got a toothache.

Doctor: You should **take a medicine.**

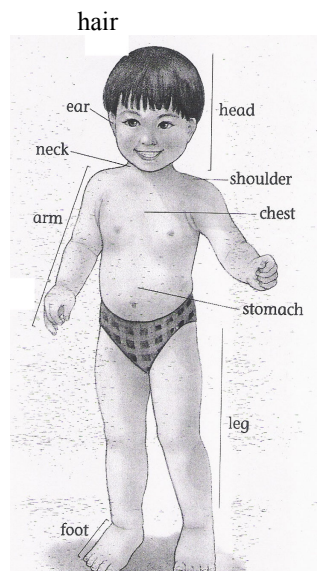
G- FILL IN THE BLANKS WITH THE APPROPRIATE NUMBER.

1. I have got **two** elbows.

2. My sister has got **ten** fingers.

3. I have got **one** back.

H- WRITE THE NAMES OF THE BODY PARTS.

EK-9

KAYNAKÇA

- Altay, B., “Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Dramanın Kullanımı”, T.E.D. Ankara Koleji, Türkçe ve Edebiyat Öğretimi Sempozyumu, 3 Mayıs 1997.
- Altuntaş, G., “The Teaching of Literature in EFL Classes with Emphasis on Drama”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1991.
- Aynal, S., “Dramatizasyon Yönteminin Yabancı Dil Öğretimi Üzerindeki Etkisi”, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana, 1989.
- Aytaç, K., “Avrupa Eğitim Tarihi”, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul, 1992.
- Blackie, P.; Bullough, B.; Nash, D., Drama, Citation Press, New York, 1972.
- Byram, M.; Fleming, M., Language Learning In Intercultural Perspective, Cambridge University Press, Cambridge, 2002.
- Demirel, Ö., Yabancı Dil Öğretimi Dil Pasaportu Dil Biyografisi Dil Dosyası, Pegem Yayınları, Ankara, 2007.
- Demirel, Ö., Öğretimde Planlama ve Değerlendirme Öğretme Sanatı, Pegem Yayınları, Ankara, 1999.
- Demirel, Ö., Türkçe Programı ve Öğretimi, USEM Yayınları, Ankara, 1994.
- Ergün, M.; Özdaş, A., Öğretim İlke ve Yöntemleri, Kaya Matbaacılık, İstanbul, 1997.
- Fleming, M., Starting Drama Teaching, David Fulton Publishers, London, 1994.

- Günden, S., Genel Öğretim Bilgisi, Yüksek Öğretim Kurumu Yayınları, Ankara, 1977.
- Güner, H.Ç., İlköğretimde Yaratıcı Drama, Yerdeniz Yayınları, İstanbul, 2005.
- Heinig, R.B., Creative Drama For The Classroom Teacher, Prentice Hall, ABD, 1993.
- Holden, S., Drama In Language Teaching, Longmon, London, 1981.
- Kavcar, C., “Türkçe Öğretiminde Dramatizasyon Yöntemi”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara, 1988.
- Maley, A.; Duff, A., Drama Techniques In Language Learning, Cambridge University Press, Cambridge, 1980.
- McCaslin, N., Creative Drama In The Classroom And Beyond, Longman, ABD, 2000.
- Moffett, J., Drama: What is Happening, National Council of Teachers of English, Illinois, 1967.
- Morgan, N.; Saxton, J., Teaching Drama, Heinemann, London, 1987.
- O’neill, C.; Lambert, A., Drama Structures, Stanley Thornes Ltd., Portsmouth, 1991.
- Önder, A., Yaşayarak Öğrenme İçin Drama Kuramsal Temellerle Uygulama Teknikleri ve Örnekleri, Epsilon Yayıncılık, İstanbul, 2001.
- Özdemir, E., Uygulamalı Dramatizasyon, Güzel İstanbul Matbaası, Ankara, 1965.
- Özyurt, S., Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Değişim Yayınları, Adapazarı, 1999.
- Rixon, S., How to Use Games in Language Teaching, Macmillan Publishers Ltd., London, 1981.
- Siks, G.B., Drama With Children, Harper&Por Publishers, New York, 1983.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Tebliğler Dergisi, S:2492, 1998.

Uşaklı, H., Drama ve İletişim Becerileri, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2007.

Via, R. A., English In Three Acts, The University Press of Hawaii, Hawaii, 1978.

Whiteson, V., New Ways Of Using Drama And Literature In Language Teaching, Pantagraph Printing, Bloomington, 1996.

www.melta.org.my/ET/1990/main8.html (10.03.2009)

<http://repositories.cdlib.org/clta/Ita/vol3/iss1/art9>(23.02.2009)

EK-10

ÖZGEÇMİŞ

19 Haziran 1980, Isparta doğumluyum. İlk, Orta ve Lise öğrenimimi Isparta’da tamamladıktan sonra 1998 senesinde, Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde İngilizce Öğretmenliği bölümünde Lisans Eğitimine başladım. Üniversiteden 2003 yılında mezun olduktan sonra aynı yıl İngilizce öğretmeni olarak Isparta iline atandım. 2005 yılında, Beykent Üniversitesi Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans öğrenimine başladım. 2006 yılından beri İstanbul’da İngilizce öğretmeni olarak görev yapmaktayım.

Münevver GÜLLÜ